

Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai pricinami naudojantis šiame dokumente pateikiamomis nuorodomis

► **B** KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) Nr. 153/2013

2012 m. gruodžio 19 d.

kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 papildomas nuostatomis dėl pagrindinėms sandorio šalims taikomų reikalavimų techninių reguliavimo standartų

(Tekstas svarbus EEE)

(OL L 52, 2013 2 23, p. 41)

iš dalies keičiamas:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
► <u>M1</u>	2016 m. balandžio 21 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2016/822	L 137	1	2016 5 26
► <u>M2</u>	2022 m. spalio 21 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2022/2311	L 307	31	2022 11 28

pataisytas:

- **C1** Klaidų ištaisymas, OL L 185, 2019 7 11, p. 85 (153/2013)

**KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES)
Nr. 153/2013**

2012 m. gruodžio 19 d.

**kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES)
Nr. 648/2012 papildomas nuostatomis dėl pagrindinėms sandorio
šalims taikomų reikalavimų techninių reguliavimo standartų**

(Tekstas svarbus EEE)

I SKYRIUS

BENDROJI INFORMACIJA

1 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) bazinė rizika – rizika, kylanti dėl neidealiai koreliuojančio dviejų ar daugiau turto vienetų arba sutarčių, kurių tarpuskaitą atlieka pagrindinė sandorio šalis, kitimo;
- 2) pasikliautinis intervalas – kiekvienai finansinei priemonei, kurios tarpuskaita atliekama, atsižvelgiant į konkretų retrospektyvinės peržiūros laikotarpį nustatyta pozicijų kitimo procentinė dalis, kurią pagrindinė sandorio šalis privalo padengti per tam tikrą likvidavimo laikotarpį;
- 3) prekės disponavimo pajamingumas – iš fizinės biržos prekės tiesioginės nuosavybės gaunamos pajamos, kurias veikia ir rinkos sąlygos, ir tokie veiksniai kaip fizinio saugojimo išlaidos;
- 4) garantinės įmokos – garantinės įmokos, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 648/2012 41 straipsnyje, kurios gali apimti pradines garantines įmokas ir kintamąsias garantines įmokas;
- 5) pradinė garantinė įmoka – pagrindinės sandorio šalies renkama garantinė įmoka, skirta galimai būsimai pozicijai garantinę įmoką mokančių tarpuskaitos narių ir, jei tinkama, sąveikių pagrindinių sandorio šalių atžvilgiu padengti laikotarpiu nuo paskutinio garantinės įmokos surinkimo iki pozicijų likvidavimo tarpuskaitos nariui arba sąveikiai pagrindinei sandorio šaliai neįvykdžius įsipareigojimų;
- 6) kintamoji garantinė įmoka – garantinė įmoka, surenkama arba grąžinama atsižvelgiant į esamas pozicijas, pasikeitusias dėl faktinių rinkos kainų pokyčių;
- 7) staigaus įsipareigojimų neįvykdymo rizika – rizika, kad sandorio šalis arba emitentas neįvykdys įsipareigojimų netikėtai, kol rinka nespėjo atsižvelgti į padidėjusią jo įsipareigojimų neįvykdymo riziką;

▼B

- 8) likvidavimo laikotarpis – apskaičiuojant garantines įmokas, kurios, pagrindinės sandorio šalies vertinimu, yra būtinos jos pozicijai įsipareigojimų neįvykdžiusio nario atžvilgiu valdyti, naudojamas laikotarpis, kuriuo pagrindinei sandorio šaliai kyla rinkos rizika, susijusi su sutarties nevykdančios šalies pozicijų valdymu;
- 9) retrospektyvinės peržiūros laikotarpis – laikotarpis praeities duomenų kintamumui apskaičiuoti;
- 10) testavimo išimtis – testavimo rezultatas, rodantis, kad pagrindinės sandorio šalies modelis arba likvidumo rizikos valdymo sistema neužtikrino numatyto pakankamumo lygio;
- 11) netinkamai parinkto įkaito rizika – rizika, kylanti dėl sandorio šalies arba emitento atžvilgiu susidariusios pozicijos, kai tos sandorio šalies pateiktas arba to emitento išleistas įkaitas labai koreliuoja su jų pačių kredito rizika.

II SKYRIUS

TREČIŲJŲ ŠALIŲ PAGRINDINIŲ SANDORIO ŠALIŲ PRIPAŽINIMAS

(Reglamento (ES) Nr. 648/2012 25 straipsnis)

*2 straipsnis***Informacija, kurią reikia pateikti EVPRI pagrindinei sandorio šaliai pripažinti**

Trečiojoje šalyje įsteigtos pagrindinės sandorio šalies teikiamoje pripažinimo paraiškoje pateikiama bent ši informacija:

- a) visas juridinio asmens pavadinimas;
- b) akcininkų arba narių, turinčių akcijų paketą, tapatybė;
- c) valstybių narių, kuriose ji ketina teikti paslaugas, sąrašas;
- d) finansinių priemonių, kurių tarpuskaita atliekama, klasės;
- e) išsami informacija, kuri bus teikiama EVPRI interneto svetainėje pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 88 straipsnio 1 dalies e punktą;
- f) išsami informacija apie jos finansinius išteklius, jų palaikymo formą bei metodus ir jų apsaugos susitarimus, įskaitant įsipareigojimų neįvykdymo valdymo procedūras;
- g) išsami informacija apie garantinės įmokos metodiką ir įsipareigojimų neįvykdymo fondo apskaičiavimą;
- h) tinkamų įkaitų sąrašas;
- i) verčių, kurių tarpuskaitą atlieka paraišką teikianti pagrindinė sandorio šalis, suskirstymas (jei reikia, perspektyvine forma) pagal kiekvieną Sąjungos valiutą, kuria atliekama tarpuskaita;

▼ B

- j) testavimų nepalankiausiomis sąlygomis ir grįžtamųjų patikrinimų, atliktų per vienus metus iki paraiškos datos, rezultatai;
- k) jos taisyklės ir vidaus procedūros su įrodymais, kad laikomasi visuose trečiojoje šalyje taikomų reikalavimų;
- l) išsami informacija apie užsakomųjų paslaugų susitarimus;
- m) išsami informacija apie atskyrimo susitarimus ir atitinkamą teisinį patikimumą bei vykdymo užtikrinimą;
- n) išsami informacija apie pagrindinės sandorio šalies reikalavimus dėl galimybės naudotis jos paslaugomis ir narystės sustabdymo bei nutraukimo sąlygas;
- o) išsami informacija apie sąveikos susitarimus, įskaitant informaciją, pateiktą trečiosios šalies kompetentingai institucijai, kad ji įvertintų tokį susitarimą.

III SKYRIUS

ORGANIZACINIAI REIKALAVIMAI

(Reglamento (ES) Nr. 648/2012 26 straipsnis)

*3 straipsnis***Valdymo tvarka**

1. Pagrindinės sandorio šalies valdymo tvarkos, kurioje apibrėžiama jos organizacinė struktūra, taip pat aiškiai nurodoma ir dokumentais įtvirtinama jos valdybos ir vyresniosios vadovybės veikimo politika, procedūros ir procesai, pagrindinės sudedamosios dalys, be kitų, yra šios:
- a) valdybos ir valdybos komitetų sudėtis, vaidmuo ir atsakomybė;
 - b) vadovybės vaidmuo ir atsakomybė;
 - c) vyresniosios vadovybės struktūra;
 - d) atskaitomybės linijos tarp vyresniosios vadovybės ir valdybos;
 - e) valdybos narių ir vyresniosios vadovybės skyrimo procedūros;
 - f) rizikos valdymo, atitikties užtikrinimo ir vidaus kontrolės funkcijų struktūra;
 - g) atskaitomybės suinteresuotosioms šalims užtikrinimo procesai.

▼B

2. Pagrindinė sandorio šalis turi pakankamai darbuotojų, kad vykdytų visus šiame reglamente ir Reglamente (ES) Nr. 648/2012 nustatytus įpareigojimus. Pagrindinė sandorio šalis savo darbuotojais nesidalija su kitais grupės subjektais, nebent vykdomos užsakomųjų paslaugų susitarimo sąlygos pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 35 straipsnį.

3. Pagrindinė sandorio šalis nustato aiškias, nuoseklias ir dokumentais įtvirtintas atsakomybės linijas. Pagrindinė sandorio šalis užtikrina, kad vyriausiojo rizikos valdymo pareigūno, vyriausiojo atitikties užtikrinimo pareigūno ir vyriausiojo technologijų pareigūno funkcijas vykdytų skirtingi asmenys, kurie yra pagrindinės sandorio šalies darbuotojai, kuriems patikėta išimtinė atsakomybė už šių funkcijų vykdymą.

4. Grupei priklausanti pagrindinė sandorio šalis atsižvelgia į grupės poveikį jos valdymo tvarkai, įskaitant tai, ar ji pakankamai nepriklausoma, kad kaip atskiras juridinis asmuo laikytųsi reguliavimo įpareigojimų, ir ar jos nepriklausomybei gali pakenkti grupės struktūra arba tai, kad kuris nors valdybos narys yra ir kitų tos pačios grupės subjektų valdybos narys. Visų pirma tokia pagrindinė sandorio šalis apsvarsto konkrečias interesų konfliktų, įskaitant interesų konfliktus, susijusius su užsakomųjų paslaugų susitarimais, prevencijos ir valdymo procedūras.

5. Kai pagrindinės sandorio šalies valdybos sistema dualistinė, šiame reglamente ir Reglamente (ES) Nr. 648/2012 nustatytas valdybos vaidmuo ir atsakomybė atitinkamai paskirstomi stebėtojų tarybai ir direktorių valdybai.

6. Darnios ir nuoseklios valdymo sistemos, kuri reguliariai peržiūrima ir atnaujinama, dalis – rizikos valdymo politika, procedūros, sistemos ir kontrolės priemonės.

*4 straipsnis***Rizikos valdymo ir vidaus kontrolės mechanizmai**

1. Pagrindinė sandorio šalis turi patikimą visapusiško visos reikšmingos jai kylančios arba galinčios kilti rizikos valdymo sistemą. Pagrindinė sandorio šalis nustato ir dokumentais įtvirtina politiką, procedūras ir sistemas, kuriomis nustatoma, vertinama, stebima ir valdoma tokia rizika. Nustatydama rizikos valdymo politiką, procedūras ir sistemas, pagrindinė sandorio šalis jas sudaro taip, kad užtikrintų, jog tarpuskaitos nariai tinkamai valdytų ir ribotų riziką, kurią jie kelia pagrindinei sandorio šaliai.

2. Pagrindinė sandorio šalis integruotai ir visapusiškai apžvelgia visą svarbią riziką. Tokia rizika apima riziką, kurią jai kelia jos tarpuskaitos nariai ir, jei praktiškai įmanoma, klientai, taip pat kiti subjektai, pvz., sąveikios pagrindinės sandorio šalys, vertybinių popierių atsiskaitymo ir mokėjimo sistemos, atsiskaitymo bankai, likvidumą palaikantys subjektai, centriniai vertybinių popierių depozitoriumai, prekybos vietos, kurioms paslaugas teikia pagrindinė sandorio šalis, ir kiti ypatingos svarbos paslaugų teikėjai, ir riziką, kurią ji pati kelia savo tarpuskaitos nariams, jei praktiškai įmanoma, klientams ir kitiems minėtiems subjektams.

▼ B

3. Pagrindinė sandorio šalis parengia tinkamas rizikos valdymo priemones, kad galėtų valdyti visą svarbią riziką ir apie ją teikti ataskaitas. Tos priemonės apima sistemos, rinkos ar kitos tarpusavio priklausomybės nustatymą ir valdymą. Jei pagrindinė sandorio šalis teikia su tarpuskaite susijusias paslaugas, kurių rizikos pobūdis skiriasi nuo jos funkcijų ir kurios galimai jai kelia didelę papildomą riziką, pagrindinė sandorio šalis tinkamai valdo tą papildomą riziką. Tai gali apimti teisinį papildomų paslaugų, kurias teikia pagrindinė sandorio šalis, atskyrimą nuo jos pagrindinių funkcijų.

4. Valdymo tvarka užtikrinama, kad pagrindinės sandorio šalies valdyba prisiimtų galutinę atsakomybę ir atskaitomybę už pagrindinės sandorio šalies rizikos valdymą. Valdyba apibrėžia, nustato ir dokumentais įtvirtina tinkamą pagrindinei sandorio šaliai priimtinos rizikos ir pajėgumo absorbuoti riziką lygį. Valdyba ir vyresnioji vadovybė užtikrina, kad pagrindinės sandorio šalies politika, procedūros ir kontrolės priemonės atitiktų pagrindinės sandorio šalies priimtinos rizikos ir pajėgumo absorbuoti riziką lygį ir kad jose būtų nustatyta, kaip pagrindinė sandorio šalis nustato, stebi, valdo riziką ir apie ją teikia ataskaitas.

5. Pagrindinė sandorio šalis naudoja atsparias informacines ir rizikos kontrolės sistemas, kurios pagrindinei sandorio šaliai ir, kai tinkama, jos tarpuskaite nariams bei, kai įmanoma, klientams suteiktų galimybę laiku gauti informaciją ir tinkamai taikyti rizikos valdymo politiką ir procedūras. Tomis sistemomis bent jau užtikrinama, kad kredito ir likvidumo pozicijos būtų nuolat stebimos pagrindinės sandorio šalies ir, kai tinkama, tarpuskaite narių bei, kiek praktiškai įmanoma, klientų lygiu.

6. Pagrindinė sandorio šalis užtikrina, kad rizikos valdymo funkciją vykdančys asmenys turėtų būtinus įgaliojimus, išteklius, kompetenciją bei galimybę susipažinti su visa svarbia informacija ir būtų pakankamai nepriklausomi nuo kitas pagrindinės sandorio šalies funkcijas vykdančių asmenų. Pagrindinės sandorio šalies vyriausiasis rizikos valdymo pareigūnas įgyvendina rizikos valdymo sistemą, įskaitant valdybos nustatytą politiką ir procedūras.

7. Pagrindinė sandorio šalis turi tinkamus vidaus kontrolės mechanizmus, kurie padeda valdybai stebėti ir vertinti jos rizikos valdymo politikos, procedūrų ir sistemų tinkamumą ir veiksmingumą. Tokie mechanizmai apima patikimas administracines ir apskaitos procedūras, tvirtą atitikties užtikrinimo funkciją ir nepriklausomą vidaus audito ir tvirtinimo arba peržiūros funkciją.

8. Pagrindinės sandorio šalies finansinė ataskaita rengiama kasmet ir jos auditą atlieka teisės aktų nustatyta auditą atliekantys auditoriai arba audito įmonės, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2006/43/EB ⁽¹⁾.

*5 straipsnis***Atitikties užtikrinimo politika ir procedūros**

1. Pagrindinė sandorio šalis nustato, įgyvendina ir palaiko tinkamą politiką ir procedūras, skirtas nustatyti riziką, kad pagrindinė sandorio šalis ir jos

⁽¹⁾ OL L 157, 2006 6 9, p. 87.

▼B

darbuotojai nesilaikys įpareigojimų pagal šį reglamentą, Reglamentą (ES) Nr. 648/2012 ir Įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 1249/2012, ir su tuo susijusią riziką, taip pat įdiegia tinkamas priemones ir procedūras, skirtas tokiai rizikai sumažinti iki minimumo ir sudaryti sąlygas kompetentingoms institucijoms veiksmingai naudotis savo įgaliojimais pagal tuos reglamentus.

2. Pagrindinė sandorio šalis užtikrina, kad jos taisyklės, procedūros ir sutartiniai santykiai būtų aiškūs ir visapusiški ir jais užtikrinama, kad būtų laikomasi šio reglamento, Reglamento (ES) Nr. 648/2012 ir Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 1249/2012, taip pat visų kitų taikomų reguliavimo ir priežiūros reikalavimų.

Pagrindinės sandorio šalies taisyklės, procedūros ir sutartiniai santykiai registruojami raštu arba kita patvariąja laikmena. Šios taisyklės, procedūros, sutartiniai santykiai ir visa susijusi medžiaga yra tikslūs, atnaujinti ir be kliūčių prieinami kompetentingai institucijai, tarpuskaitos nariams ir, kai tinkama, klientams.

Pagrindinė sandorio šalis nustato savo taisykles, procedūras ir sutartinius santykius ir išanalizuoja jų patikimumą. Jei būtina, šiai analizei atlikti kreipiamasi nepriklausomos teisinės nuomonės. Pagrindinė sandorio šalis nustato procesą, kaip pasiūlyti ir įgyvendinti jos taisyklių ir procedūrų pakeitimus, prieš įgyvendindama reikšmingus pakeitimus konsultuojasi su visais tarpuskaitos nariais, kuriems daromas poveikis, ir pateikia siūlomus pakeitimus kompetentingai institucijai.

3. Rengdama savo taisykles, procedūras ir sutartinius santykius, pagrindinė sandorio šalis apsvarsto svarbius reguliavimo principus, sektoriaus standartus ir rinkos protokolus ir aiškiai nurodo, kur tokia praktika įtraukta į dokumentus, kuriais nustatomos pagrindinės sandorio šalies, jos tarpuskaitos narių ir kitų atitinkamų trečiųjų asmenų teisės ir pareigos.

4. Pagrindinė sandorio šalis nustato ir išanalizuoja galimų kolizinių normų problemas ir parengia taisykles bei procedūras teisinei rizikai, kylančiai dėl tokių problemų, sušvelninti. Jei būtina, šiai analizei atlikti pagrindinė sandorio šalis kreipiasi nepriklausomos teisinės nuomonės.

Pagrindinės sandorio šalies taisyklėse ir procedūrose aiškiai nurodoma, kurią teisę ketinama taikyti kiekvienam pagrindinės sandorio šalies veiklos ir operacijų aspektui.

6 straipsnis

Atitikties užtikrinimo funkcija

1. Pagrindinė sandorio šalis nustato ir palaiko nuolatinę ir veiksmingą atitikties užtikrinimo funkciją, kurią vykdantys asmenys veikia nepriklausomai nuo kitas pagrindinės sandorio šalies funkcijas vykdančių asmenų. Ji užtikrina, kad atitikties užtikrinimo funkcijai vykdyti būtų turimi būtini įgaliojimai, ištekliai, kompetencija ir galimybė susipažinti su visa svarbia informacija.

Nustatydamą atitikties užtikrinimo funkciją, pagrindinė sandorio šalis atsižvelgia į savo veiklos pobūdį, apimtį ir sudėtingumą ir į paslaugų ir veiksmų, kurių buvo imtasi vykdant tą veiklą, pobūdį ir įvairovę.

▼ B

2. Vyriausiajam atitikties užtikrinimo pareigūnui priskiriama bent ši atsakomybė:
- a) stebėti ir reguliariai vertinti priemonių, nustatytų pagal 5 straipsnio 4 dalį, ir veiksmų, kurių imtasi siekiant pašalinti pagrindinės sandorio šalies įpareigojimų laikymosi trūkumus, tinkamumą ir veiksmingumą;
 - b) administruoti vyresniosios vadovybės ir valdybos nustatytą atitikties užtikrinimo politiką ir procedūras;
 - c) patarti ir padėti asmenims, atsakingiems už pagrindinės sandorio šalies paslaugų teikimą ir veiklos vykdymą, laikytis pagrindinės sandorio šalies įpareigojimų pagal šį reglamentą, Reglamentą (ES) Nr. 648/2012 ir Įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 1249/2012, taip pat kitų taikomų reguliavimo reikalavimų;
 - d) valdybai reguliariai teikti ataskaitas, ar pagrindinė sandorio šalis ir jos darbuotojai laikosi šio reglamento, Reglamento (ES) Nr. 648/2012 ir Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 1249/2012;
 - e) nustatyti procedūras, kaip veiksmingai ištaisyti nesilaikymo atvejus;
 - f) užtikrinti, kad vykdant atitikties užtikrinimo funkciją dalyvaujantys atitinkami asmenys nedalyvautų teikiant paslaugas ar vykdant veiklą, kurias jie stebi, ir kad tokių asmenų interesų konfliktai būtų tinkamai nustatomi ir panaikinami.

*7 straipsnis***Organizacinė struktūra ir atskaitomybės linijų atskyrimas**

1. Pagrindinė sandorio šalis apibrėžia valdybos, vyresniosios vadovybės ir valdybos komitetų sudėtį, vaidmenį ir atsakomybę. Ta tvarka aiškiai išdėstoma ir įtvirtinama dokumentais. Valdyba įsteigia bent jau audito komitetą ir atlyginimų komitetą. Pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 28 straipsnį įsteigtas rizikos valdymo komitetas yra valdybos patariamasis komitetas.
2. Valdyba prisiima bent šią atsakomybę:
- a) nustatyti aiškius pagrindinės sandorio šalies tikslus ir strategijas;
 - b) veiksmingai stebėti vyresniąją vadovybę;
 - c) nustatyti tinkamą atlyginimų politiką;
 - d) nustatyti ir prižiūrėti rizikos valdymo funkciją;
 - e) prižiūrėti atitikties užtikrinimo funkciją ir vidaus kontrolės funkciją;
 - f) prižiūrėti užsakomųjų paslaugų susitarimus;
 - g) prižiūrėti, ar laikomasi visų šio reglamento, Reglamento (ES) Nr. 648/2012 ir Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 1249/2012 nuostatų ir visų kitų reguliavimo ir priežiūros reikalavimų;

▼B

h) užtikrinti atskaitomybę akcininkams arba savininkams ir darbuotojams, tarpuskaitos nariams ir jų klientams bei kitoms suinteresuotoms šalims.

3. Vyresniajai vadovybei priskiriama bent ši atsakomybė:

a) užtikrinti pagrindinės sandorio šalies veiklos atitiktį valdybos nustatytiems pagrindinės sandorio šalies tikslams ir strategijai;

b) parengti ir nustatyti atitikties užtikrinimo ir vidaus kontrolės procedūras, kurios padeda siekti pagrindinės sandorio šalies tikslų;

c) reguliariai peržiūrėti ir testuoti vidaus kontrolės procedūras;

d) užtikrinti, kad rizikai valdyti ir atitikčiai užtikrinti būtų skiriama pakankamai išteklių;

e) aktyviai dalyvauti rizikos kontrolės procese;

f) užtikrinti, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į riziką, kurią pagrindinei sandorio šaliai kelia jos atliekama tarpuskaita ir su tarpuskaita susijusi veikla.

4. Užduotis perduodama komitetams arba pakomitečiams, valdyba pasilieka teisę patvirtinti sprendimus, galinčius turėti didelį poveikį pagrindinės sandorio šalies rizikos pobūdžiui.

5. Tvarka, kuria remdamosi veikia valdyba ir vyresnioji vadovybė, apima procesus, skirtus galimiems valdybos ir vyresniosios vadovybės narių interesų konfliktams nustatyti, spręsti ir valdyti.

6. Pagrindinė sandorio šalis turi aiškias ir tiesiogines atskaitomybės linijas tarp valdybos ir vyresniosios vadovybės siekdama užtikrinti, kad vyresnioji vadovybė būtų atskaitinga už savo veiklos rezultatus. Rizikos valdymo, atitikties užtikrinimo ir vidaus audito atskaitomybės linijos yra aiškios ir atskiros nuo kitų pagrindinės sandorio šalies veiklos atskaitomybės linijų. Vyriausiasis rizikos valdymo pareigūnas valdybai ataskaitas teikia arba tiesiogiai, arba per rizikos valdymo komiteto pirmininką. Vyriausiasis atitikties užtikrinimo pareigūnas ir vidaus audito funkciją vykdančias asmenys valdybai ataskaitas teikia tiesiogiai.

*8 straipsnis***Atlyginimų politika**

1. Atlyginimų komitetas parengia ir toliau plėtoja atlyginimų politiką, prižiūri, kaip vyresnioji vadovybė ją įgyvendina, ir reguliariai peržiūri jos praktinį veikimą. Pati politika įtvirtinama dokumentais ir peržiūrima bent kartą per metus.

2. Atlyginimų politika parengiama taip, kad atlyginimo dydis ir struktūra atitiktų atsargaus rizikos valdymo principus. Politikoje paaiškinama perspektyvinė rizika, esama rizika ir rizikos rezultatai. Išmokėjimo tvarkaraščiai sudaromi atsižvelgiant į rizikos laikotarpius. Visų pirma kintamojo atlyginimo atveju politikoje tinkamai atsižvelgiama į galimą veiklos rezultatų ir rizikos laikotarpių neatitikimą ir užtikrinama, kad mokėjimai būtų atitinkamai atidėti. Fiksuotosios ir kintamosios viso atlyginimo dalys subalansuojamos ir atitinka rizikos išlyginimo principus.

▼B

3. Atlyginimų politikoje nustatoma, kad rizikos valdymo, atitikties užtikrinimo ir vidaus audito funkcijas vykdančioms darbuotojams būtų atlyginama nepriklausomai nuo pagrindinės sandorio šalies veiklos rezultatų. Atlyginimo dydis yra tinkamas turint omenyje atsakomybę ir lyginant su atlyginimo dydžiu verslo srityse.

4. Kartą per metus atliekamas atlyginimų politikos nepriklausomas auditas. Jo rezultatai pateikiami kompetentingai institucijai.

*9 straipsnis***Informacinių technologijų sistemos**

1. Pagrindinė sandorio šalis parengia savo informacinių technologijų sistemų koncepciją ir užtikrina, kad jos būtų patikimos, saugios ir galinčios apdoroti būtiną informaciją, kad pagrindinė sandorio šalis galėtų saugiai ir veiksmingai vykdyti savo veiklą ir operacijas.

Informacinių technologijų struktūra įtvirtinama dokumentais. Sistemos yra parengiamos turint omenyje pagrindinės sandorio šalies veiklos poreikius ir jai kylančią riziką, atsparios (taip pat ir nepalankiausiomis rinkos sąlygomis) ir prireikus keičiamo masto, kad būtų galima apdoroti papildomą informaciją. Pagrindinė sandorio šalis numato procedūras ir pajėgumo planavimą, taip pat pakankamą perteklinį pajėgumą, kad įvykus dideliam sutrikimui sistema galėtų apdoroti visus likusius sandorius iki dienos pabaigos. Pagrindinė sandorio šalis numato naujų technologijų įvedimo procedūras, įskaitant aiškius grįžimo prie senųjų technologijų planus.

2. Kad užtikrintų aukšto lygio informacijos apdorojimo saugumą ir suteiktų sąsajas su savo tarpuskaitos nariais, klientais ir paslaugų teikėjais galimybę, pagrindinė sandorio šalis savo informacinių technologijų sistemas grindžia tarptautiniu mastu pripažįstamais techniniais standartais ir gerąja sektoriaus praktika. Pagrindinė sandorio šalis imituodama nepalankiausias sąlygas atlieka griežtą savo sistemų testavimą prieš pradėdama tas sistemas naudoti, atlikusi didelių pakeitimų ir įvykus dideliame sutrikime. Rengiant ir atliekant šį testavimą prireikus dalyvauja tarpuskaitos nariai ir klientai, sąveikios pagrindinės sandorio šalys ir kitos suinteresuotosios šalys.

3. Pagrindinė sandorio šalis taiko patikimą informacijos saugumo sistemą, kuria tinkamai valdoma jos informacijos saugumo rizika. Sistema apima tinkamus mechanizmus, politiką ir procedūras, kuriais informacija apsaugoma nuo neleistino atskleidimo, užtikrinamas duomenų tikslumas ir vientisumas ir garantuojama galimybė naudotis pagrindinės sandorio šalies paslaugomis.

4. Informacijos saugumo sistema turi bent šiuos požymius:

- a) prieigos prie sistemos kontrolės priemonės;
- b) tinkamas apsaugos priemonės nuo įsibrovimo ir neteisėto duomenų naudojimo;
- c) konkrečias priemones duomenų autentiškumui ir vientisumui apsaugoti, įskaitant kriptografijos metodus;

▼B

d) patikimus tinklus ir procedūras tiksliam ir neatidėliotinam duomenų perdavimui be didelių sutrikimų užtikrinti;

e) audito seką.

5. Informacinių technologijų sistemos ir informacijos saugumo sistema peržiūrimos bent kartą per metus. Joms taikomas nepriklausomas audito vertinimas. To vertinimo rezultatai pranešami valdybai ir pateikiami kompetentingai institucijai.

*10 straipsnis***Informacijos atskleidimas**

1. Pagrindinė sandorio šalis visuomenei nemokamai teikia šią informaciją:

a) su savo valdymo tvarka susijusią informaciją, įskaitant:

- i) savo organizacinę struktūrą ir pagrindinius tikslus bei strategijas;
- ii) pagrindinius atlyginimų politikos elementus;
- iii) pagrindinę finansinę informaciją, įskaitant naujausias audituotas finansines ataskaitas;

b) su savo taisyklėmis susijusią informaciją, įskaitant:

- i) įsipareigojimų neįvykdymo valdymo procedūras, procedūras ir papildomus dokumentus;
- ii) svarbią veiklos tęstinumo informaciją;
- iii) informaciją apie pagrindinės sandorio šalies rizikos valdymo sistemas, metodus ir rezultatus pagal XII skyrių;
- iv) visą svarbią informaciją apie savo struktūrą ir operacijas, apie tarpuskaitos narių ir klientų teises ir pareigas, kad jie galėtų aiškiai nustatyti ir iki galo suprasti naudojimosi pagrindinės sandorio šalies paslaugomis riziką ir sąnaudas;
- v) pagrindinės sandorio šalies dabartines tarpuskaitos paslaugas, įskaitant išsamią informaciją apie kiekvienos paslaugos turinį;
- vi) pagrindinės sandorio šalies rizikos valdymo sistemas, metodus ir rezultatus, įskaitant informaciją apie finansinius išteklius, investavimo politiką, duomenų apie kainas šaltinius ir modelius, naudojamus apskaičiuojant garantinę įmoką;

vii) teisę ir taisykles, taikomas:

- 1) galimybei naudotis pagrindinės sandorio šalies paslaugomis;
- 2) sutartims, kurias pagrindinė sandorio šalis sudaro su tarpuskaitos nariais ir, jei praktiškai įmanoma, klientais;
- 3) sutartims, kurių tarpuskaitą gali atlikti pagrindinė sandorio šalis;
- 4) sąveikos susitarimams;

▼ B

- 5) įkaito ir įmokų į įsipareigojimų neįvykdymo fondą naudojimui, įskaitant pozicijų bei įkaito likvidavimą ir mastą, kuriuo įkaitas apsaugotas nuo trečiųjų asmenų reikalavimų;
- c) su tinkamu įkaitu ir taikomu vertės sumažinimu susijusią informaciją;
- d) visų dabartinių tarpuskaitos narių sąrašą, įskaitant priėmimo į tarpuskaitos narius, narystės sustabdymo ir nutraukimo kriterijus.

Kai kompetentinga institucija pritaria pagrindinei sandorio šaliai, kad informavimas pagal šios dalies b arba c punktą gali sukelti grėsmę verslo paslaptims arba pagrindinės sandorio šalies saugai ir patikimumui, pagrindinė sandorio šalis gali nuspręsti tą informaciją atskleisti taip, kad užkirstų kelią tai rizikai arba ją sumažintų, arba neatskleisti tokios informacijos.

2. Pagrindinė sandorio šalis visuomenei nemokamai atskleidžia informaciją, susijusią su reikšmingais savo valdymo tvarkos, tikslų, strategijų ir svarbiausios politikos, taip pat taikomų taisyklių ir procedūrų pakeitimais.

3. Informacija, kurią pagrindinė sandorio šalis turi atskleisti visuomenei, yra teikiama jos interneto svetainėje. Informacija teikiama bent jau tarptautinių finansų srityje įprasta kalba.

*11 straipsnis***Vidaus auditas**

1. Pagrindinė sandorio šalis nustato ir palaiko vidaus audito funkciją, kuri yra atskira ir nepriklausoma nuo kitų pagrindinės sandorio šalies funkcijų ir veiklos ir kurią vykdančiams asmenims priskiriamos šios užduotys:

- a) parengti, įgyvendinti ir palaikyti audito planą pagrindinės sandorio šalies sistemų, vidaus kontrolės mechanizmų ir valdymo tvarkos tinkamumui ir veiksmingumui patikrinti ir įvertinti;
- b) teikti rekomendacijas, remiantis pagal a punktą atliekamo darbo rezultatais;
- c) tikrinti, kaip laikomasi tų rekomendacijų;
- d) valdybai teikti ataskaitas vidaus audito klausimais.

2. Vidaus audito funkcijai vykdyti suteikiami būtini įgaliojimai, ištekliai, kompetencija ir galimybė susipažinti su visais svarbiais dokumentais. Ją vykdančias asmenys yra pakankamai nepriklausomi nuo vadovybės ir ataskaitas teikia tiesiogiai valdybai.

3. Vidaus audito funkciją vykdančias asmenys pagrindinės sandorio šalies rizikos valdymo procesų ir kontrolės mechanizmų veiksmingumą vertina proporcingai rizikai, kuri kyla skirtingoms verslo linijoms, ir nepriklausomai nuo vertinamų verslo sričių. Vidaus audito funkciją vykdančiams asmenims suteikiama būtina galimybė susipažinti su informacija, kad jie galėtų peržiūrėti visą pagrindinės sandorio šalies veiklą ir operacijas, procesus ir sistemas, įskaitant užsakomąsias paslaugas.

▼B

4. Vidaus audito vertinimai grindžiami visapusišku audito planu, kuris bent kartą per metus peržiūrimas ir apie jį pranešama kompetentingai institucijai. Pagrindinė sandorio šalis užtikrina, kad būtų galima skubiai atlikti specialų auditą atsižvelgiant į einamuosius įvykius. Audito planus ir peržiūrą tvirtina valdyba.

5. Atliekamas nepriklausomas pagrindinės sandorio šalies tarpuskaitos operacijų, rizikos valdymo procesų, vidaus kontrolės mechanizmų ir ataskaitų auditas. Nepriklausomas auditas atliekamas bent kartą per metus.

IV SKYRIUS

ĮRAŠŲ SAUGOJIMAS

(Reglamento (ES) Nr. 648/2012 29 straipsnis)

*12 straipsnis***Bendrieji reikalavimai**

1. Pagrindinė sandorio šalis įrašus saugo patvariąja laikmena, sudaranti sąlygas informaciją teikti kompetentingoms institucijoms, EVPRI ir atitinkamiems Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) nariams, ir tokia forma ir būdu, kad būtų laikomasi šių sąlygų:

- a) galima atkurti kiekvieną svarbų pagrindinės sandorio šalies atliekamo apdorojimo etapą;
- b) galima užregistruoti, atsekti ir gauti pradinį įrašo turinį prieš pataisymus ar kitus pakeitimus;
- c) įdiegtos priemonės, kad būtų užkirstas kelias neleistinai keisti įrašus;
- d) tinkamomis priemonėmis užtikrinamas užregistruotų duomenų saugumas ir konfidencialumas;
- e) į įrašų saugojimo sistemą įtrauktas klaidų nustatymo ir ištaisymo mechanizmas;
- f) įrašų saugojimo sistemoje užtikrinamas nedelsiamas įrašų atkūrimas įvykus sistemos gedimui.

2. Jei įrašai ar informacija naujesni nei šešių mėnesių, 1 dalyje nurodytoms institucijoms jie pateikiami kuo greičiau ir ne vėliau kaip kitos darbo dienos pabaigoje nuo atitinkamos institucijos prašymo gavimo.

3. Jei įrašai ar informacija senesni nei šešių mėnesių, 1 dalyje nurodytoms institucijoms jie pateikiami kuo greičiau ir ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo atitinkamos institucijos prašymo gavimo.

4. Jei pagrindinės sandorio šalies apdorojamuose įrašuose yra asmens duomenų, pagrindinės sandorio šalys laikosi savo įpareigojimų pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 95/46/EB ⁽¹⁾ arba Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 45/2001 ⁽²⁾.

⁽¹⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

⁽²⁾ OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

▼B

5. Už Sąjungos ribų įrašus sauganti pagrindinė sandorio šalis užtikrina, kad kompetentinga institucija, EVPRI ir atitinkami ECBS nariai su įrašais galėtų susipažinti tokiu pačiu mastu ir per tą patį laikotarpį, lyg jie būtų saugomi Sąjungoje.

6. Kiekviena pagrindinė sandorio šalis nurodo atitinkamus asmenis, kurie per 2 ir 3 dalyse nurodytus atitinkamų įrašų pateikimo terminus kompetentingoms institucijoms gali paaiškinti jos įrašų turinį.

7. Visus įrašus, kuriuos pagrindinė sandorio šalis turi saugoti pagal šį reglamentą, gali tikrinti kompetentinga institucija. Pagrindinė sandorio šalis kompetentingai institucijai paprašius pateikia tiesioginius įrašų, reikalaujamų pagal 13 ir 14 straipsnius, duomenis.

*13 straipsnis***Sandorių įrašai**

1. Pagrindinė sandorio šalis saugo visų sandorių pagal visas sutartis, kurių tarpuskaitą ji atlieka, įrašus ir užtikrina, kad jos įrašai apimtų visą būtiną informaciją, kad būtų galima visapusiškai ir tiksliai atkurti kiekvienos sutarties tarpuskaitos procesą ir kad kiekvienas kiekvieno sandorio įrašas būtų atskirai atpažįstamas ir būtų galima atlikti jo paiešką bent jau pagal visus laukelius, susijusius su pagrindine sandorio šalimi, sąveikia pagrindine sandorio šalimi, tarpuskaitos nariu, klientu, jei jis žinomas pagrindinei sandorio šaliai, ir finansine priemone.

2. Kiekvieno sandorio, gaunamo tarpuskaitai atlikti, atžvilgiu pagrindinė sandorio šalis gavusi atitinkamą informaciją iškart užregistruoja ir atnaujina šią informaciją:

- a) kainą, normą (kursą) arba skirtumą ir kiekį;
- b) vaidmenį tarpuskaitos procese, nurodant, ar iš įrašą registruojančios pagrindinės sandorio šalies perspektyvos sandoris buvo pirkimas, ar pardavimas;
- c) priemonės identifikavimo duomenis;
- d) tarpuskaitos nario identifikavimo duomenis;
- e) prekybos vietos, kurioje sutartis sudaryta, identifikavimo duomenis;
- f) pagrindinės sandorio šalies įsiterpimo datą ir laiką;
- g) sutarties užbaigimo datą ir laiką;
- h) atsiskaitymo sąlygas ir būdą;
- i) atsiskaitymo už sandorį arba su sandoriu susijusio supirkimo datą bei laiką ir toliau nurodytą informaciją tokiu mastu, kiek taikoma:
 - i) pradinio sutarties sudarymo dieną ir laiką;
 - ii) pradinės sutarties sąlygas ir šalis;

▼B

- iii) sąveikios pagrindinės sandorio šalies, atliekančios sandorio dalies tarpuskaitą, jei taikoma, identifikavimo duomenis;
- iv) kliento, įskaitant netiesioginius klientus, jei jie žinomi pagrindinei sandorio šaliai, tapatybę ir sandorio perdavimo atsiskaitymams atlikti (angl. *give-up*) atveju – sutartį perdavusios šalies identifikavimo duomenis.

*14 straipsnis***Pozicijų įrašai**

1. Pagrindinė sandorio šalis saugo pozicijų, kurias turi kiekvienas tarpuskaitos narys, įrašus. Saugomi atskiri kiekvienos sąskaitos, laikomos pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 39 straipsnį, įrašai, ir pagrindinė sandorio šalis užtikrina, kad jos įrašai apimtų visą būtiną informaciją, kad būtų galima visapusiškai ir tiksliai atkurti sandorius, kuriais sukuriama pozicija, ir kad kiekvienas įrašas būtų atpažįstamas ir būtų galima atlikti jo paiešką bent jau pagal visus laukelius, susijusius su pagrindine sandorio šalimi, sąveikia pagrindine sandorio šalimi, tarpuskaitos nariu, klientu, jei jis žinomas pagrindinei sandorio šaliai, ir finansine priemone.
2. Kiekvienos darbo dienos pabaigoje pagrindinė sandorio šalis užregistruoja kiekvieną poziciją, įskaitant toliau nurodytą informaciją tokiu mastu, kiek ji susijusi su atitinkama pozicija:
 - a) tarpuskaitos nario, kliento, jei jis žinomas pagrindinei sandorio šaliai, ir sąveikios pagrindinės sandorio šalies, turinčių tokią poziciją, jei taikoma, identifikavimo duomenis;
 - b) pozicijos ženklą;
 - c) kasdien atliekamą pozicijos vertės apskaičiavimą užregistruojant kainas, kuriomis sutartys įvertintos, ir visą kitą svarbią informaciją.
3. Kiekvieno tarpuskaitos nario ir kliento, jei jis žinomas pagrindinei sandorio šaliai, sąskaitos atžvilgiu pagrindinė sandorio šalis užregistruoja ir atnaušina garantinių įmokų, įmokų į išsipareigojimų neįvykdymo fondą ir kitų finansinių išteklių, nurodytų Reglamento (ES) Nr. 648/2012 43 straipsnyje ir reikalaujamų pateikti pagrindinei sandorio šaliai, sumas ir atitinkamą sumą, kurią tarpuskaitos narys faktiškai pateikė dienos pabaigoje, ir galimus tos sumos pokyčius per dieną.

*15 straipsnis***Veiklos įrašai**

1. Pagrindinė sandorio šalis saugo tinkamus ir tvarkingus veiksmų, susijusių su jos veikla ir vidaus organizacine struktūra, įrašus.
2. 1 dalyje nurodyti duomenys užregistruojami kiekvieną kartą, kai reikšmingai pakeičiami atitinkami dokumentai, ir apima bent šią informaciją:
 - a) valdybos ir atitinkamų komitetų, tarpuskaitos padalinio, rizikos valdymo padalinio ir visų kitų atitinkamų padalinių ar skyrių organizacines schemas;

▼ B

- b) ir tiesioginių, ir netiesioginių akcininkų arba narių, fizinių arba juridinių asmenų, turinčių akcijų paketus, tapatybes ir tų akcijų paketų sumas;
- c) dokumentus, patvirtinančius politiką, procedūras ir procesus, kaip reikalaujama pagal III skyrių ir 29 straipsnį;
- d) valdybos posėdžių ir, jei taikoma, valdybos pakomitečių ir vyresniosios vadovybės komitetų posėdžių protokolus;
- e) rizikos valdymo komiteto posėdžių protokolus;
- f) konsultacijų grupių su tarpuskaitos nariais ir klientais (jei yra) protokolus;
- g) vidaus ir išorės audito ataskaitas, rizikos valdymo ataskaitas, atitikties užtikrinimo ataskaitas ir konsultacinių įmonių ataskaitas, įskaitant vadovybės atsakymus;
- h) veiklos tęstinumo politiką ir veiklos atkūrimo planą, kaip reikalaujama pagal 17 straipsnį;
- i) likvidumo planą ir kasdien teikiamas likvidumo ataskaitas, kaip reikalaujama pagal 32 straipsnį;
- j) įrašus, rodančius visą turtą ir įsipareigojimus ir kapitalo sąskaitas, kaip reikalaujama pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 16 straipsnį;
- k) gautus skundus ir informaciją su skundą pateikusio subjekto pavadinimu, adresu ir sąskaitos numeriu; skundo gavimo datą; visų skunde nurodytų asmenų pavardes; skundo pobūdžio aprašymą; skundo sprendimą ir skundo užbaigimo datą;
- l) įrašus apie paslaugų teikimo sustabdymą arba sutrikimą, įskaitant išsamią ataskaitą apie laiką, padarinius ir taisomuosius veiksmus;
- m) atliktų grįžtamųjų patikrinimų ir testavimų nepalankiausiomis sąlygomis rezultatų įrašus;
- n) susirašinėjimą su kompetentingomis institucijomis, EVPRI ir atitinkamais ECBS nariais;
- o) teisinės nuomones, gautas pagal III skyrių;
- p) jei taikoma, dokumentus, susijusius su sąveikos susitarimais su kitomis pagrindinėmis sandorio šalimis;
- q) informaciją pagal 10 straipsnio 1 dalies b punkto vii papunktį ir 1 dalies d punktą;
- r) atitinkamus dokumentus, kuriuose aprašomas naujų veiklos iniciatyvų vystymas.

▼B*16 straipsnis***Sandorių duomenų saugyklos pateiktų duomenų įrašai**

Pagrindinė sandorio šalis nustato ir saugo visą informaciją ir duomenis, kuriuos reikia teikti pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 9 straipsnį, ir pranešimo apie sandorį pateikimo datos ir laiko duomenis.

V SKYRIUS

VEIKLOS TĖSTINUMAS

(Reglamento (ES) Nr. 648/2012 34 straipsnis)

*17 straipsnis***Strategija ir politika**

1. Pagrindinė sandorio šalis turi valdybos patvirtintą veiklos tęstinumo politiką ir veiklos atkūrimo planą. Atliekamos nepriklausomos veiklos tęstinumo politikos ir veiklos atkūrimo plano peržiūros, kurių ataskaitos teikiamos valdybai.
2. Veiklos tęstinumo politikoje nustatomos visos ypatingos svarbos veiklos funkcijos bei susijusios sistemos ir ta politika apima pagrindinės sandorio šalies strategiją, politiką ir tikslus, kad būtų užtikrintas tų funkcijų ir sistemų tęstinumas.
3. Veiklos tęstinumo politikoje atsižvelgiama į išorės ryšius ir tarpusavio priklausomybę finansų infrastruktūroje, įskaitant prekybos vietas, kurių tarpuskaity atlieka pagrindinė sandorio šalis, vertybinių popierių atsiskaitymo ir mokėjimo sistemas ir kredito įstaigas, kurių paslaugomis naudojasi pagrindinė sandorio šalis arba susijusi pagrindinė sandorio šalis. Joje taip pat atsižvelgiama į ypatingos svarbos funkcijas ar paslaugas, kurios perduotos tretiesiems paslaugų teikėjams.
4. Veiklos tęstinumo politikoje ir veiklos atkūrimo plane pateikiama aiškiai apibrėžta ir dokumentais įtvirtinta tvarka, kuri turi būti taikoma įvykus veiklos tęstinumo požiūriu kritiniam įvykiui, nelaimei ar krizei ir kuri skirta būtiniausia ypatingos svarbos funkcijų paslaugų lygiui užtikrinti.
5. Veiklos atkūrimo plane nustatomas ir pateikiamas ypatingos svarbos funkcijų atkurtinų duomenų kiekis (angl. *recovery point objectives*) bei siektinas duomenų atkūrimo laikas (angl. *recovery time objectives*) ir nurodoma tinkamiausia kiekvienos iš šių funkcijų atkūrimo strategija. Tokia tvarka parengiama taip, kad būtų užtikrinta, jog įvykus ekstremaliems scenarijams ypatingos svarbos funkcijos būtų užbaigtos laiku ir kad paslaugos būtų sutarto lygio.
6. Pagrindinės sandorio šalies veiklos tęstinumo politikoje nustatomas ilgiausias priimtinas ypatingos svarbos funkcijų ir sistemų neveikimo laikas. Ilgiausias pagrindinės sandorio šalies ypatingos svarbos funkcijų atkūrimo laikas, kuris pateikiamas veiklos tęstinumo politikoje, neviršija 2 valandų. Dienos pabaigos procedūros ir mokėjimai visomis aplinkybėmis užbaigiami reikalaujamu laiku ir reikalaujamą dieną.

▼B

7. Pagrindinė sandorio šalis, nustatydamą kiekvienos funkcijos atkūrimo laiką, atsižvelgia į galimą bendrą poveikį rinkos veiksmingumui.

*18 straipsnis***Poveikio veiklai analizė**

1. Pagrindinė sandorio šalis atlieka poveikio veiklai analizę, skirtą nustatyti veiklos funkcijas, kurios yra ypatingos svarbos užtikrinant pagrindinės sandorio šalies paslaugų teikimą. Analizėje aptariama ypatinga šių funkcijų svarba kitoms finansų infrastruktūros įstaigoms ir funkcijoms.

2. Pagrindinė sandorio šalis taiko scenarijais grindžiamą rizikos analizę, skirtą nustatyti, kaip įvairūs scenarijai veikia riziką, kylančią jos kritinės svarbos veiklos funkcijoms.

3. Vertindama riziką, pagrindinė sandorio šalis atsižvelgia į priklausomybę nuo išorės tiekėjų, įskaitant komunalinių paslaugų teikėjus. Pagrindinė sandorio šalis imasi veiksmų tokiai priklausomybei valdyti tinkamais sutartiniais ir organizaciniais susitarimais.

4. Poveikio veiklai analizė ir scenarijų analizė nuolat atnaujinama; jos peržiūrimos bent kartą per metus ir įvykus incidentui ar dideliems organizaciniais pasikeitimams. Atliekant analizes atsižvelgiama į visus atitinkamus pokyčius, įskaitant rinkos ir technologijų pokyčius.

*19 straipsnis***Veiklos atkūrimas**

1. Pagrindinė sandorio šalis nustato tvarką, kuria, remiantis nelaimių scenarijais, užtikrinamas jos ypatingos svarbos funkcijų tęstinumas. Ta tvarka sprendžiami bent jau pakankamų žmogiškųjų išteklių, ilgiausio ypatingos svarbos funkcijų neveikimo laiko ir automatinio perjungimo bei veiklos atkūrimo antrinėje vietoje klausimai.

2. Pagrindinė sandorio šalis turi antrinę duomenų apdorojimo vietą, kuri gali užtikrinti visų pagrindinės sandorio šalies ypatingos svarbos funkcijų tęstinumą vienodai kaip pirminėje vietoje. Šios antrinės vietos geografinės rizikos pobūdis skiriasi nuo pirminės vietos geografinės rizikos pobūdžio.

3. Pagrindinė sandorio šalis turi bent jau antrinę veiklos vietą arba gali nedelsdama ja pasinaudoti tam, kad sudarytų sąlygas darbuotojams užtikrinti paslaugų tęstinumą, jei pirmine veiklos vieta negalima naudotis.

4. Ar reikia papildomų duomenų apdorojimo vietų, pagrindinė sandorio šalis apsversto visų pirma tuomet, jei pirminės ir antrinės vietų rizikos pobūdžio skirtumai nesuteikia pakankamai tikrumo, kad pagrindinės sandorio šalies veiklos tęstinumo tikslai bus įgyvendinti įvykus visiems scenarijams.

▼ B*20 straipsnis***Testavimas ir stebėseną**

1. Pagrindinė sandorio šalis reguliariai ir labai pakeitus sistemas ar susijusias funkcijas arba joms labai pasikeitus testuoja ir stebi savo veiklos tęstinumo politiką ir veiklos atkūrimo planą siekdama užtikrinti, kad būtų įgyvendinti vykdant veiklos tęstinumo politiką nustatyti tikslai, įskaitant tikslą, kad veikla būtų atkurta per ne ilgiau kaip 2 valandas. Testavimas planuojamas ir įtvirtinamas dokumentais.

2. Veiklos tęstinumo politikos ir veiklos atkūrimo plano testavimas atitinka šias sąlygas:

- a) apima didelio masto nelaimių ir veiklos perkėlimo iš pirminės vietos į antrinę ir atvirkščiai scenarijus;
- b) jį atliekant dalyvauja tarpuskaitos nariai, išorės tiekėjai ir atitinkamos finansų infrastruktūros įstaigos, su kuriais veiklos tęstinumo politikoje nustatyta tarpusavio priklausomybė.

*21 straipsnis***Priežiūra**

1. Pagrindinė sandorio šalis reguliariai peržiūri ir atnaujina savo veiklos tęstinumo politiką, kad ji apimtų visas ypatingos svarbos funkcijas ir jai tinkamiausią atkūrimo strategiją.

2. Pagrindinė sandorio šalis reguliariai peržiūri ir atnaujina savo veiklos atkūrimo planą, kad jis apimtų tinkamiausią visų ypatingos svarbos funkcijų atkūrimo strategiją.

3. Atnaujinant veiklos tęstinumo politiką ir veiklos atkūrimo planą atsižvelgiama į testavimo rezultatus ir nepriklausomų bei kitų peržiūrų ir kompetentingų institucijų rekomendacijas. Pagrindinės sandorio šalys savo veiklos tęstinumo politiką ir veiklos atkūrimo planą peržiūri po kiekvieno didelio sutrikimo, kad nustatytų priežastis ir reikiamus pagrindinės sandorio šalies operacijų, veiklos tęstinumo politikos ir veiklos atkūrimo plano patobulinimus.

*22 straipsnis***Krizių valdymas**

1. Pagrindinė sandorio šalis turi krizių valdymo funkciją, kuri veiktų kritiniais atvejais. Krizių valdymo procedūra yra aiški ir įtvirtinta raštu. Valdyba stebi krizių valdymo funkciją, reguliariai gauna ir peržiūri su ja susijusias ataskaitas.

▼B

2. Krizių valdymo funkcija apima tinkamai struktūrizuotas ir aiškias procedūras, skirtas vidaus ir išorės ryšiams valdyti krizės atveju.
3. Krizei praėjus pagrindinė sandorio šalis peržiūri savo krizės valdymo veiksmus. Jei aktualu, peržiūra apima tarpuskaitos narių ir kitų išorės suinteresuotųjų šalių pastabas.

*23 straipsnis***Ryšių palaikymas**

1. Pagrindinė sandorio šalis turi ryšių palaikymo planą, kuriame įtvirtinama, kaip per krizę bus tinkamai informuojama vyresnioji vadovybė, valdyba ir atitinkamos išorės suinteresuotosios šalys, įskaitant kompetentingas institucijas, tarpuskaitos narius, klientus, atsiskaitymų tarpininkus, vertybinių popierių atsiskaitymo ir mokėjimo sistemas ir prekybos vietas.
2. Scenarijų analizė, rizikos analizė, peržiūros ir stebėsenos bei testavimo rezultatai teikiami valdybai.

VI SKYRIUS

GARANTINĖS ĮMOKOS

(Reglamento (ES) Nr. 648/2012 41 straipsnis)

*24 straipsnis***Procentinė dalis**

1. Pagrindinė sandorio šalis apskaičiuoja pradines garantines įmokas, kuriomis padengiamos pozicijos, susidaranti dėl rinkos pasikeitimų, kiekvienai finansinei priemonei, kurios užtikrinimas įkaitu priklauso nuo produkto, per 25 straipsnyje apibrėžtą laikotarpį ir darydama prielaidą dėl 26 straipsnyje apibrėžto pozicijos likvidavimo laikotarpio. Kad apskaičiuotų pradines garantines įmokas, pagrindinė sandorio šalis laikosi bent šių pasikliautinųjų intervalų:

- a) ne biržos išvestinių finansinių priemonių atveju – 99,5 %;
- b) finansinių priemonių, kurios nėra ne biržos išvestinės finansinės priemonės, atveju – 99 %.

2. Kad nustatytų tinkamą pasikliautinąjį intervalą kiekvienai finansinių priemonių, kurių tarpuskaitą ji atlieka, klasei, pagrindinė sandorio šalis papildomai atsižvelgia bent į šiuos veiksnius:

- a) finansinių priemonių klasės kainodaros neapibrėžtumo sudėtingumą ir lygį, dėl kurio gali būti ribojamas pradinės ir kintamosios garantinės įmokos apskaičiavimo patvirtinimas;
- b) finansinių priemonių klasės rizikos ypatybes, pvz., kintamumas, trukmė, likvidumas, nelinijinės kainos ypatybės, staigus išsipareigojimų neįvykdymo rizika ir netinkamai parinkto įkaito rizika;
- c) laipsnį, kuriuo kitos rizikos kontrolės priemonės nepakankamai riboja kredito pozicijas;

▼B

d) finansinių priemonių klasei būdingą svertą, įskaitant tai, ar finansinių priemonių klasė labai nestabili, ji labai koncentruota tarp keleto rinkos dalyvių arba gali būti sunku ją uždaryti.

3. Pagrindinė sandorio šalis savo kompetentingą instituciją ir tarpuskaitos narius informuoja apie kriterijus, pagal kuriuos nustatoma procentinė dalis, taikoma kiekvienos finansinių priemonių klasės garantinėms įmokoms apskaičiuoti.

4. Kai pagrindinė sandorio šalis atlieka ne biržos išvestinių finansinių priemonių, kurių rizikos ypatybės yra tos pačios kaip išvestinių finansinių priemonių, kurių sandoriai vykdomi reguliuojamose rinkose arba lygiavertėje trečiosios šalies rinkoje, tarpuskaitą, remdamasi 2 dalyje nustatytą rizikos veiksnių vertinimu, pagrindinė sandorio šalis toms sutartims naudoja kitą pasikliautinąjį intervalą, kuris būtų mažiausiai 99 %, jei ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutarčių, kurių tarpuskaitą ji atlieka, rizika yra tinkamai sumažinama naudojant tokį pasikliautinąjį intervalą ir laikomasi 2 dalyje nustatytų sąlygų.

*25 straipsnis***Laikotarpis praeties duomenų kintamumui apskaičiuoti**

1. Pagrindinė sandorio šalis užtikrina, kad pagal jos modelio metodiką ir jo tvirtinimo procesą, nustatytą pagal XII skyrių, pradinės garantinės įmokos bent jau atsižvelgiant į 24 straipsnyje apibrėžtą pasikliautinąjį intervalą ir 26 straipsnyje apibrėžtam likvidavimo laikotarpiui padengtų pozicijas, atsirandančias dėl praeties duomenų kintamumo, apskaičiuoto remiantis bent paskutinių 12 mėnesių duomenimis.

Pagrindinė sandorio šalis užtikrina, kad duomenimis, naudojamais praeties duomenų kintamumui apskaičiuoti, būtų atsižvelgiama į visas rinkos sąlygas, įskaitant nepalankiausių sąlygų laikotarpius.

2. Pagrindinė sandorio šalis praeties duomenų kintamumui apskaičiuoti gali naudoti kitą laikotarpį su sąlyga, kad garantinės įmokos reikalavimai, apskaičiuoti naudojant tokį laikotarpį, būtų ne mažesni už garantinės įmokos reikalavimus, apskaičiuotus naudojant 1 dalyje apibrėžtą laikotarpį.

3. Finansinių priemonių, kurių praėjusių laikotarpių stebėjimo duomenų nėra, garantinės įmokos parametrai grindžiami konservatyviomis prielaidomis. Pagrindinė sandorio šalis nedelsdama pritaiko reikalaujamų garantinių įmokų skaičiavimus remdamasi naujų finansinių priemonių praeties laikotarpių kainų analize.

*26 straipsnis***Likvidavimo laikotarpio trukmė****▼M1**

1. Taikant Reglamento (ES) Nr. 648/2012 41 straipsnį, pagrindinė sandorio šalis nustato tinkamą likvidavimo laikotarpio trukmę atsižvelgdama į finansinės priemonės, kurios tarpuskaita atliekama, ypatybes, sąskaitos, kurioje finansinė priemonė laikoma, rūšį, rinką, kurioje finansinė priemonė prekiaujama, ir šią minimalią likvidavimo laikotarpio trukmę:

a) penkios darbo dienos ne biržos išvestinių finansinių priemonių atveju;

▼ M1

- b) dvi darbo dienos finansinių priemonių, kurios nėra ne biržos išvestinės finansinės priemonės ir kurios laikomos c punkte nustatytų sąlygų neatitinkančiose sąskaitose, atveju;
- c) viena darbo diena finansinių priemonių, kurios nėra ne biržos išvestinės finansinės priemonės ir kurios laikomos bendrose klientų sąskaitose arba atskirose klientų sąskaitose, jeigu įvykdomos šios sąlygos:
- i) pagrindinė sandorio šalis atskirai registruoja kiekvieno kliento pozicijas bent kiekvienos dienos pabaigoje, apskaičiuoja garantines įmokas kiekvienam klientui ir renka garantinės įmokos reikalavimų, taikomų kiekvienam klientui, sumą bendrąja verte;
 - ii) pagrindinė sandorio šalis žino visų klientų tapatybę;
 - iii) sąskaitoje laikomos pozicijos nėra įmonių, priklausančių tai pačiai grupei kaip tarpuskaitos narys, nuosavos pozicijos;
 - iv) pagrindinė sandorio šalis įvertina pozicijas ir apskaičiuoja kiekvienos sąskaitos pradinės ir kintamosios garantinės įmokos reikalavimus beveik realiu laiku ir bent kas valandą per dieną, naudodama atnaujintas pozicijas ir kainas;
 - v) kai pagrindinė sandorio šalis nepriskiria naujų sandorių kiekvienam klientui per dieną, pagrindinė sandorio šalis renka garantines įmokas per valandą, jeigu pagal iv punktą apskaičiuoti garantinės įmokos reikalavimai yra didesni nei 110 % atnaujinto prieinamo įkaito pagal X skyrių, nebent pagrindinei sandorio šaliai mokėtinų dienos garantinių įmokų suma nėra reikšminga, palyginti su iš anksto apibrėžta pagrindinės sandorio šalies nustatyta ir su kompetentinga institucija suderinta suma, ir jeigu anksčiau klientams priskirtiems sandoriams garantinės įmokos nustatomos atskirai nuo sandorių, kurie nepriskiriami per dieną.
2. Kad nustatytų tinkamą likvidavimo laikotarpio trukmę, pagrindinė sandorio šalis visais atvejais bent įvertina ir susumuoja:
- a) ilgiausią įmanomą laiką, kuris gali praeiti nuo paskutinio garantinių įmokų surinkimo iki pagrindinės sandorio šalies skelbiamo įsipareigojimų neįvykdymo arba pagrindinės sandorio šalies pradedamo įsipareigojimų neįvykdymo valdymo proceso pradžios;
 - b) numatomą laikotarpį, kurio reikia tarpuskaitos nario įsipareigojimų neįvykdymo valdymo strategijai parengti ir įgyvendinti atsižvelgiant į kiekvienos finansinių priemonių klasės ypatybes, įskaitant jų likvidumą ir pozicijų dydį bei koncentraciją, ir rinkas, kuriose pagrindinė sandorio šalis uždarys arba visiškai apdraus tarpuskaitos nario poziciją;
 - c) jei tinka, laikotarpį, kurio reikia pagrindinei sandorio šaliai kylančiai sandorio šalies rizikai padengti.

▼B

3. Vertindama 2 dalyje apibrėžtus laikotarpius, pagrindinė sandorio šalis apsvarsto bent jau 24 straipsnio 2 dalyje nurodytus veiksnius ir 25 straipsnyje apibrėžtą laikotarpį praeities duomenų kintamumui apskaičiuoti.

4. Jei pagrindinė sandorio šalis atlieka ne biržos išvestinių finansinių priemonių, kurių rizikos ypatybės yra tos pačios kaip išvestinių finansinių priemonių, kurių sutartys vykdomos reguliuojamose rinkose arba lygiavertėje trečiosios šalies rinkoje, tarpuskaitą, ji gali naudoti kitos trukmės likvidavimo laikotarpį nei 1 dalyje nurodyta likvidavimo laikotarpio trukmė su sąlyga, kad ji gali kompetentingai institucijai įrodyti, kad:

a) toks laikotarpis būtų tinkamesnis nei 1 dalyje nurodytas laikotarpis turint omenyje specifinius atitinkamų ne biržos išvestinių finansinių priemonių požymius;

▼M1

b) toks laikotarpis yra ne trumpesnis nei dvi darbo dienos arba viena darbo diena, jei įvykdomos 1 dalies c punkte nustatytos sąlygos.

▼B*27 straipsnis***Portfelio garantinės įmokos nustatymas**

1. Pagrindinė sandorio šalis gali leisti reikalaujamos garantinės įmokos įskaitymą arba sumažinimą tarp skirtingų finansinių priemonių, kurių tarpuskaitą ji atlieka, jei vienos finansinės priemonės arba finansinių priemonių rinkinio kainos rizika dideliu mastu ir patikimai koreliuoja su kitų finansinių priemonių kainos rizika arba yra pagrįsta lygiavėrių statistiniu priklausomybės parametru.

2. Pagrindinė sandorio šalis dokumentais įtvirtina savo portfelio garantinės įmokos nustatymo metodą ir mažų mažiausiai numato, kad dviejų ar daugiau finansinių priemonių, kurių tarpuskaita atliekama, koreliacijos arba lygiavėrio statistinio priklausomybės parametro patikimumas turi būti įrodytas per retrospektyvinės peržiūros laikotarpį, apskaičiuotą pagal 25 straipsnį, ir rodytų atsparumą taikant nepalankiausių sąlygų praeities arba hipotetinius scenarijus. Pagrindinė sandorio šalis įrodo, kad yra ekonominis kainos santykio pagrindas.

3. Visas finansines priemones, kurioms taikomas portfelio garantinės įmokos nustatymas, dengia tas pats įsipareigojimų neįvykdymo fondas. Nuo to nukrypstant, jei pagrindinė sandorio šalis gali iš anksto parodyti savo kompetentingai institucijai ir tarpuskaitos nariams, kaip galimi nuostoliai būtų paskirstyti tarp skirtingų įsipareigojimų neįvykdymo fondų, ir savo taisyklėse pateikė būtinas nuostatas, portfelio garantinės įmokos nustatymas gali būti taikomas finansinėms priemonėms, kurias dengia skirtingi įsipareigojimų neįvykdymo fondai. –

4. Jei portfelio garantinės įmokos nustatymas apima daug priemonių, garantinės įmokos sumažinimo suma neviršija 80 % skirtumo tarp kiekvieno produkto garantinių įmokų, apskaičiuotų individualiai, sumos ir garantinės įmokos, apskaičiuotos remiantis bendrai apskaičiuota bendro portfelio pozicija. Jei pagrindinei sandorio šaliai dėl garantinės įmokos sumažinimo nekyla galima rizika, jos taikomas sumažinimas gali sudaryti iki 100 % to skirtumo.

▼B

5. Garantinės įmokos sumažinimui, susijusiam su portfelio garantinės įmokos nustatymu, taikoma patikima testavimo nepalankiausiomis sąlygomis programa pagal XII skyrių.

*28 straipsnis***Procikliškumas**

1. Pagrindinė sandorio šalis užtikrina, kad jos pasikliautinojo intervalo, likvidavimo laikotarpio ir retrospektyvinės peržiūros laikotarpio pasirinkimo ir peržiūrėjimo politika būtų užtikrinti perspektyviniai, stabilūs ir rizikos ribojimo principus atitinkantys garantinės įmokos reikalavimai, kuriais procikliškumas ribojamas tiek, kad nebūtų neigiamo poveikio pagrindinės sandorio šalies patikimumui ir finansiniam saugumui. Tam, be kita ko, reikia vengti galimų trikdančių arba didelių garantinės įmokos reikalavimų pakeitimų ir nustatyti skaidrias bei nuspėjamas garantinės įmokos reikalavimų koregavimo atsižvelgiant į rinkos sąlygų pokyčius procedūras. Tą darydama pagrindinė sandorio šalis naudojasi bent viena iš šių galimybių:

- a) taikyti garantinės įmokos rezervą, kuris būtų ne mažiau kaip 25 % apskaičiuotų garantinių įmokų ir kurį visą leidžiama laikinai išnaudoti tais laikotarpiais, kai apskaičiuoti garantinės įmokos reikalavimai labai didėja;
- b) priskirti ne mažiau kaip 25 % koeficientą nepalankiausių sąlygų stebėjimui retrospektyvinės peržiūros laikotarpiu, apskaičiuotu pagal 26 straipsnį;
- c) užtikrinti, kad jos garantinės įmokos reikalavimai nebūtų mažesni už garantinės įmokos reikalavimus, kurie būtų apskaičiuoti atsižvelgiant į kintamumą, apskaičiuotą per 10 metų retrospektyvinės peržiūros laikotarpį.

2. Peržiūrdama garantinių įmokų modelio parametrus, kad būtų geriau atspindėtos esamos rinkos sąlygos, pagrindinė sandorio šalis atsižvelgia į tokios peržiūros galimą prociklinį poveikį.

VII SKYRIUS

ĮSIPAREIGOJIMŲ NEĮVYKDYMO FONDAS

(Reglamento (ES) Nr. 648/2012 42 straipsnis)

*29 straipsnis***Sistema ir valdymas**

1. Kad nustatytų mažiausią įsipareigojimų neįvykdymo fondo dydį ir kitų finansinių išteklių sumą, kurie būtini siekiant laikytis Reglamento (ES) Nr. 648/2012 42 ir 43 straipsnių reikalavimų, atsižvelgdama į grupės tarpusavio priklausomybę, pagrindinė sandorio šalis įgyvendina vidaus politikos sistemą, skirtą ekstremalių, bet tikėtinų rinkos sąlygų, kurios galėtų jai kelti didžiausią riziką, tipams apibrėžti.

2. Sistema apima pareiškimą, kuriame aprašoma, kaip pagrindinė sandorio šalis apibrėžia ekstremalias, bet tikėtinas rinkos sąlygas. Sistema įtvirtinama dokumentais ir jie saugomi pagal 12 straipsnį.

▼ B

3. Sistemą apsarsto rizikos valdymo komitetas ir tvirtina valdyba. Sistemos atsparumas ir jos gebėjimas atspindėti rinkos pokyčius peržiūrimi bent kartą per metus. Peržiūrą apsarsto rizikos valdymo komitetas ir pateikia ataskaitą valdybai.

*30 straipsnis***Ekstremalių, bet tikėtinų rinkos sąlygų nustatymas**

1. 29 straipsnyje aprašyta sistema atspindi pagrindinės sandorio šalies rizikos pobūdį, prireikus atsižvelgiant į skirtingų valstybių ir skirtingų valiutų pozicijas. Joje nurodoma visa rinkos rizika, kuri kiltų pagrindinei sandorio šaliai vienam ar daugiau tarpuskaitos narių neįvykdžius įsipareigojimų, įskaitant nepalankius priemonių, kurių tarpuskaita atliekama, rinkos kainų pokyčius, sumažėjusį tų priemonių rinkos likvidumą ir įkaito likvidacinės vertės sumažėjimą. Sistema taip pat atspindi papildomą riziką, pagrindinei sandorio šaliai kylančią dėl įsipareigojimų neįvykdžiusio tarpuskaitos nario grupės subjektų bankroto vienu metu.

2. Sistemoje atskirai nurodomos visos rinkos, kurios keltų riziką pagrindinei sandorio šaliai tarpuskaitos nario įsipareigojimų neįvykdymo atveju. Kiekvienos nurodytos rinkos atžvilgiu pagrindinė sandorio šalis patikslina ekstremalias, bet tikėtinas sąlygas, remdamasi bent jau:

- a) įvairiais praeities scenarijais, įskaitant ekstremalių rinkos pokyčių laikotarpius, kurie užregistruoti per paskutinius 30 metų arba, jei yra patikimų duomenų, kurie pagrindinei sandorio šaliai būtų sukėle didžiausią finansinę riziką. Nusprendusi, kad praeityje užfiksuoto didelių kainos pokyčių atvejo pasikartojimas nėra tikėtinas, pagrindinė sandorio šalis kompetentingai institucijai pagrindžia, kodėl jo neįtraukė į sistemą;
- b) įvairiais ateityje galimais scenarijais, pagrįstais nuosekliomis prielaidomis, susijusiomis su rinkos kintamumu ir kainų koreliacija skirtingose rinkose ir skirtingų finansinių priemonių atžvilgiu, remdamasi ir kiekybiniais, ir kokybiniais galimų rinkos sąlygų vertinimais.

3. Sistemoje kiekybiniu ir kokybiniu požiūriu taip pat apsarstomas tikimybės, kad ekstremalūs kainų pokyčiai galėtų vykti keliose nurodytose rinkose vienu metu, mastas. Sistemoje pripažįstama, kad praeities kainų koreliacijos gali negalioti ekstremaliomis, bet tikėtinomis rinkos sąlygomis.

*31 straipsnis***Ekstremalių, bet tikėtinų scenarijų peržiūra**

Pagrindinė sandorio šalis 30 straipsnyje aprašytas procedūras reguliariai peržiūri, atsižvelgdama į visus svarbius rinkos pokyčius ir tarpuskaitos narių pozicijų mastą bei koncentraciją. Praeities ir hipotetinius scenarijus, kuriuos pagrindinė sandorio šalis naudoja ekstremalioms, bet tikėtinoms rinkos sąlygoms nustatyti, konsultuodamasi su rizikos valdymo komitetu ji peržiūri bent kartą per metus ir dažniau, kai rinkos pokyčiai arba reikšmingi sutarčių, kurių tarpuskaitą ji atlieka, rinkinio pakeitimai daro poveikį pagrindinėms scenarijų prielaidoms ir dėl to scenarijus reikia koreguoti. Apie reikšmingus sistemos pokyčius pranešama valdybai.

VIII SKYRIUS

LIKVIDUMO RIZIKOS VALDYMO PRIEMONĖS

(Reglamento (ES) Nr. 648/2012 44 straipsnis)

32 straipsnis

Likvidumo rizikos vertinimas

1. Pagrindinė sandorio šalis nustato tvirtą likvidumo rizikos valdymo sistemą, kuri apima veiksmingas praktines ir analitines priemones, kuriomis nuolat ir laiku nustatomi, vertinami ir stebimi jos atsiskaitymo ir finansavimo srutai, įskaitant dienos likvidumo naudojimą. Pagrindinės sandorio šalys reguliariai vertina savo likvidumo valdymo sistemos struktūrą ir veikimą, taip pat atsižvelgdamos į testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatus.

2. Pagrindinės sandorio šalies likvidumo rizikos valdymo sistema yra pakankamai atspari užtikrinti, kad pagrindinė sandorio šalis galėtų įvykdyti mokėjimo ir atsiskaitymo įsipareigojimus visomis atitinkamomis valiutomis suėjus terminui, taip pat prireikus per tą pačią dieną. Pagrindinės sandorio šalies likvidumo rizikos valdymo sistema taip pat apima jos galimų būsimų likvidumo poreikių vertinimą pagal įvairius galimus testavimo nepalankiausiomis sąlygomis scenarijus. Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis scenarijus apima tarpuskaitos narių įsipareigojimų neįvykdymą pagal Deleguotojo reglamento (ES) Nr. 648/2012 44 straipsnį nuo įsipareigojimų neįvykdymo datos iki likvidavimo laikotarpio pabaigos ir likvidumo riziką, kurią kelia pagrindinės sandorio šalies investavimo politika ir procedūros ekstremaliomis, bet tikėtinomis rinkos sąlygomis.

3. Likvidumo rizikos valdymo sistema apima likvidumo planą, kuris įtvirtinamas dokumentais ir saugomas pagal 12 straipsnį. Likvidumo plane mažų mažiausiai nurodomos šios pagrindinės sandorio šalies procedūros:

- a) jos likvidumo poreikių bent jau kasdienio valdymo ir stebėjimo pagal įvairius rinkos scenarijus;
- b) pakankamų likvidžių finansinių išteklių laikymo jos likvidumo poreikiams padengti ir skirtingų tipų likvidžių išteklių naudojimo atskyrimo;
- c) kasdien atliekamo pagrindinei sandorio šaliai prieinamo likvidaus turto ir jos likvidumo poreikių vertinimo;
- d) likvidumo rizikos šaltinių nustatymo;
- e) terminų, per kuriuos turėtų būti prieinami pagrindinės sandorio šalies likvidūs finansiniai ištekliai, vertinimo;
- f) galimų likvidumo poreikių, kuriuos lemia tarpuskaitos narių galimybė piniginių įkaitą apkeisti nepiniginiais, svarstymo;
- g) procesų, taikomų likvidumo problemų atveju;
- h) likvidžių finansinių išteklių, kuriuos ji gali naudoti nepalankiausiomis sąlygomis, papildymo.

Pagrindinės sandorio šalies valdyba planą tvirtina pasikonsultavusi su rizikos valdymo komitetu.

▼ B

4. Pagrindinė sandorio šalis vertina jai kylančią likvidumo riziką, taip pat ir tais atvejais, kai pagrindinė sandorio šalis arba jos tarpuskaitos nariai vykstant tarpuskaitos arba atsiskaitymo procesui negali įvykdyti savo mokėjimo įsipareigojimų suėjus terminui, atsižvelgiant ir į pagrindinės sandorio šalies investavimo veiklą. Rizikos valdymo sistemoje apsvarstomi likvidumo poreikiai, kuriuos lemia pagrindinės sandorio šalies santykiai su bet koku subjektu, kurio atžvilgiu pagrindinė sandorio šalis turi likvidumo poziciją, įskaitant:

- a) atsiskaitymo bankus;
- b) mokėjimo sistemas;
- c) vertybinių popierių atsiskaitymo sistemas;
- d) nostro tarpininkus;
- e) depozitoriumus;
- f) likvidumą palaikančius subjektus;
- g) sąveikias pagrindines sandorio šalis;
- h) paslaugų teikėjus.

5. Pagrindinė sandorio šalis savo likvidumo rizikos valdymo sistemoje atsižvelgia į 4 dalyje išvardytų subjektų tarpusavio priklausomybę ir įvairius santykius, kuriuos 4 dalyje nurodytas subjektas gali turėti su pagrindine sandorio šalimi.

6. Pagrindinė sandorio šalis nustato kasdien teikiamą ataskaitą apie poreikius ir išteklius pagal 3 dalies a, b ir c punktus ir ketvirtinę ataskaitą apie jos likvidumo planą pagal 3 dalies d–h punktus. Ataskaitos įtvirtinamos dokumentais ir saugomos pagal IV skyrių.

*33 straipsnis***Likvidumo galimybės**

1. Pagrindinė sandorio šalis kiekviena atitinkama valiuta laiko likvidžius išteklius, proporcingus jos likvidumo poreikiams, apibrėžtiems pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 44 straipsnį ir šio reglamento 32 straipsnį. Šie likvidūs ištekliai apsiriboja:

- a) pinigais, laikomais emisijos centriniame banke;
- b) pinigais, laikomais veiklos leidimą turinčiose kredito įstaigose pagal 47 straipsnį;
- c) įsipareigotomis kredito linijomis arba lygiaverčiais susitarimais su įsipareigojimus vykdančiais tarpuskaitos nariais;
- d) įsipareigotais atpirkimo sandoriais;
- e) lengvai parduodamomis finansinėmis priemonėmis, kurios atitinka 45 ir 46 straipsnių reikalavimus ir kurios, kaip pagrindinė sandorio šalis gali įrodyti, yra be kliūčių prieinamos ir konvertuojamos į pinigus tą pačią dieną pagal iš anksto aptartus ir labai patikimus finansavimo susitarimus, taip pat ir nepalankiausiomis rinkos sąlygomis.

2. Pagrindinė sandorio šalis atsižvelgia į valiutas, kuriomis išreikšti jos įsipareigojimai, ir į galimą nepalankiausių sąlygų poveikį jos prieigai prie užsienio valiutų rinkų taip, kad būtų paisoma užsienio valiutų ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemoms būdingų vertybinių popierių atsiskaitymo ciklą.

▼ B

3. Įsipareigotos kredito linijos, susijusios su tarpuskaitos narių pateiktu įkaitu, neturėtų būti užskaitomos du kartus kaip likvidūs ištekliai. Pagrindinė sandorio šalis imasi veiksmų, kad stebėtų ir kontroliuotų likvidumo rizikos pozicijų atskirų likvidumą palaikančių subjektų atžvilgiu koncentraciją.

4. Pagrindinė sandorio šalis atlieka griežtą išsamų patikrinimą, ar jos likvidumą palaikantys subjektai turės pakankamai pajėgumų įvykdyti likvidumo susitarimus.

5. Pagrindinė sandorio šalis periodiškai testuoja savo procedūras, skirtas pasinaudoti iš anksto suplanuotais finansavimo susitarimais. Tai gali apimti prašymą testavimo tikslais išmokėti komercinių kredito linijų lėšas, kad būtų galima patikrinti galimybės gauti išteklius greitį ir procedūrų patikimumą.

6. Pagrindinė sandorio šalis savo likvidumo plane nustato išsamias procedūras, susijusias su likvidžių finansinių išteklių naudojimu jos mokėjimo įsipareigojimams vykdyti, kai yra likvidumo problemų. Likvidumo procedūrose aiškiai nurodoma, kada turėtų būti naudojamosi tam tikrais ištekliais. Be to, procedūrose aprašoma, kaip atsiimti piniginius indėlius arba vienos nakties piniginių indėlių investicijas, kaip įvykdyti tos pačios dienos rinkos sandorius arba kaip gauti iš anksto aptartų likvidumo linijų lėšas. Tos procedūros reguliariai testuojamos. Pagrindinė sandorio šalis taip pat nustato tinkamą planą finansavimo susitarimams atnaujinti prieš pasibaigiant jų galiojimui.

*34 straipsnis***Koncentracijos rizika**

1. Pagrindinė sandorio šalis atidžiai stebi ir kontroliuoja savo likvidumo rizikos, įskaitant jos pozicijas 32 straipsnio 4 dalyje išvardytų subjektų ir tos pačios grupės subjektų atžvilgiu, koncentraciją.

2. Pagrindinės sandorio šalies likvidumo rizikos valdymo sistema apima pozicijų ir koncentracijų ribų taikymą.

3. Pagrindinė sandorio šalis apibrėžia procesus ir procedūras, taikomus pažeidus koncentracijos ribas.

IX SKYRIUS

ĮSIPAREIGOJIMŲ NEĮVYKDYMO SRAUTAS

(Reglamento (ES) Nr. 648/2012 45 straipsnis)

*35 straipsnis***Pagrindinės sandorio šalies nuosavų išteklių sumos įsipareigojimų neįvykdymo srautui apskaičiavimas**

1. Pagrindinė sandorio šalis laiko ir atskirai balanse nurodo Reglamento (ES) Nr. 648/2012 45 straipsnio 4 dalyje nurodytam tikslui skiriamų nuosavų išteklių sumą.

▼B

2. 1 dalyje nurodytą mažiausią sumą pagrindinė sandorio šalis apskaičiuoja minimalų kapitalą, įskaitant nepaskirstytąjį pelną ir rezervus, laikomą pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 16 straipsnį ir Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) Nr. 152/2013 ⁽¹⁾, padauginusi iš 25 %.

Pagrindinė sandorio šalis tą mažiausią sumą tikslina kartą per metus.

3. Jei pagrindinė sandorio šalis nustatė daugiau nei vieną įsipareigojimų neįvykdymo fondą skirtingų klasių finansinėms priemonėms, kurių tarpuskaity ji atlieka, visi pagal 1 dalį apskaičiuoti skiriami nuosavi ištekliai paskirstomi kiekvienam iš tų įsipareigojimų neįvykdymo fondų proporcingai kiekvieno įsipareigojimų neįvykdymo fondo dydžiui, atskirai nurodomi jos balanse ir naudojami įsipareigojimų neįvykdymo atvejais įvairiuose rinkos segmentuose, su kuriais įsipareigojimų neįvykdymo fondai yra susiję.

4. Vykdamt reikalavimą pagal 1 dalį nenaudojami jokie kiti ištekliai, išskyrus kapitalą, įskaitant nepaskirstytąjį pelną ir rezervus, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 648/2012 16 straipsnyje.

*36 straipsnis***Pagrindinės sandorio šalies nuosavų išteklių sumos įsipareigojimų neįvykdymo srautui laikymas**

1. Pagrindinė sandorio šalis nedelsdama informuoja kompetentingą instituciją, jei laikomų nuosavų išteklių suma nebesiekia sumos, reikalaujamos 35 straipsnyje, kartu pateikdama to priežastis ir visapusišką raštišką tokios sumos papildymo priemonių ir grafiko aprašymą.

2. Jei po to vienas ar daugiau tarpuskaityto narių neįvykdo įsipareigojimų, pagrindinei sandorio šaliai nespėjus atkurti skiriamų nuosavų išteklių, Reglamento (ES) Nr. 648/2012 45 straipsnio tikslu naudojama tik likusi priskirtų nuosavų išteklių suma.

3. Pagrindinė sandorio šalis skiriamus nuosavus išteklius atkuria bent jau per mėnesį nuo pranešimo pagal 1 dalį.

X SKYRIUS

ĮKAITAS

(Reglamento (ES) Nr. 648/2012 46 straipsnis)

*37 straipsnis***Bendrieji reikalavimai**

Pagrindinė sandorio šalis nustato ir įgyvendina skaidrią ir nuspėjamą politiką ir procedūras, skirtas turto, priimamo kaip įkaitas, likvidumui vertinti ir nuolat stebėti, ir prireikus imasi taisomųjų veiksmų.

⁽¹⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 37.

▼B

Pagrindinė sandorio šalis tinkamo turto politiką ir procedūras peržiūri bent kartą per metus. Be to, tokia peržiūra atliekama visais atvejais, kai įvyksta reikšmingas pokytis, veikiantis pagrindinės sandorio šalies rizikos poziciją.

*38 straipsnis***Piniginis įkaitas**

Taikant Reglamento (ES) Nr. 648/2012 46 straipsnio 1 dalį, labai likvidus įkaitas pinigais išreiškiamas viena iš šių valiutų:

- a) valiuta, kurios riziką pagrindinė sandorio šalis gali tinkamai valdyti ir ji gali tai įrodyti kompetentingoms institucijoms;
- b) valiuta, kuria pagrindinė sandorio šalis atlieka sandorių tarpuskaitą, apsiribojant įkaitu, kurio reikia pagrindinės sandorio šalies pozicijoms ta valiuta padengti.

*39 straipsnis***Finansinės priemonės**

Taikant Reglamento (ES) Nr. 648/2012 46 straipsnio 1 dalį labai likvidžiu įkaitu yra laikomos finansinės priemonės, banko garantijos ir auksas, atitinkantys I priede nustatytas sąlygas.

▼M2

Iki 2023 m. lapkričio 29 d., taikant Reglamento (ES) Nr. 648/2012 46 straipsnio 1 dalį, labai likvidžiu įkaitu laikomos valstybės garantijos, atitinkančios I priede nustatytas sąlygas.

▼B*40 straipsnis***Įkaito vertės nustatymas**

1. Labai likvidaus įkaito vertinimo pagal 37 straipsnį tikslais pagrindinė sandorio šalis nustato ir įgyvendina politiką ir procedūras, skirtas kiekvieno turto vieneto, priimto kaip įkaitas, kredito kokybei, rinkos likvidumui ir kainų kintamumui beveik realiu laiku stebėti. Pagrindinė sandorio šalis reguliariai ir ne rečiau kaip kartą per metus tikrina savo vertinimo politikos ir procedūrų tinkamumą. Be to, tokia peržiūra atliekama visais atvejais, kai įvyksta reikšmingas pokytis, veikiantis pagrindinės sandorio šalies rizikos poziciją.

2. Pagrindinė sandorio šalis įkaitą beveik realiu laiku koreguoja pagal rinkos vertę, o kai neįmanoma, pagrindinė sandorio šalis gali įrodyti kompetentingoms institucijoms, kad gali valdyti riziką.

*41 straipsnis***Vertės mažinimas**

1. Pagrindinė sandorio šalis nustato ir įgyvendina politiką ir procedūras, kuriomis nustatoma, kokį rizikos ribojimu pagrįstą vertės mažinimą taikyti įkaito vertei.

▼B

2. Nustatant vertės mažinimą, pripažįstama, kad gali reikėti įkaitą likviduoti nepalankiausiomis rinkos sąlygomis, ir atsižvelgiama į laiką, kurio reikia jam likviduoti. Pagrindinė sandorio šalis kompetentingai institucijai įrodo, kad vertės mažinimas apskaičiuotas konservatyviai, kad kiek įmanoma būtų ribojami procikliniai padariniai. Kiekvieno įkaitu priimto turto vertės mažinimas nustatomas atsižvelgiant į atitinkamus kriterijus, įskaitant:

- a) turto rūšį ir kredito rizikos, susijusios su finansine priemone, dydį remiantis pagrindinės sandorio šalies vidaus vertinimu. Atlikdama tokį vertinimą pagrindinė sandorio šalis naudoja apibrėžtą ir objektyvią metodiką, kuri nėra visiškai priklausoma nuo išorės nuomonių ir kuria atsižvelgiama į riziką, kylančią dėl emitento įsisteigimo tam tikroje šalyje;
- b) turto terminą;
- c) turto praeities ir hipotetinių būsimą kainų kintamumą nepalankiausiomis rinkos sąlygomis;
- d) pagrindinės rinkos likvidumą, įskaitant skirtumus tarp pirkimo ir pardavimo kainų;
- e) valiutos kurso riziką, jei yra;
- f) netinkamai parinkto įkaito riziką.

3. Pagrindinė sandorio šalis reguliariai tikrina vertės mažinimo tinkamumą. Pagrindinė sandorio šalis peržiūri vertės mažinimo politiką ir procedūras bent kartą per metus ir visais atvejais, kai įvyksta reikšmingas pokytis, veikiantis pagrindinės sandorio šalies rizikos poziciją, bet turėtų kiek įmanoma vengti galimų trikdančių arba didelių vertės mažinimo pakeitimų, kurie galėtų nulemti procikliškumą. Vertės mažinimo politiką ir procedūras nepriklausoma šalis tvirtina bent kartą per metus.

*42 straipsnis***Koncentracijos ribos**

1. Pagrindinė sandorio šalis nustato ir įgyvendina politiką ir procedūras, kuriomis užtikrinama, kad įkaitas liktų pakankamai diversifikuotas, kad būtų galima jį likviduoti per apibrėžtą laikymo laikotarpį be didelio rinkos poveikio. Politikoje ir procedūrose nustatoma, kokias rizikos mažinimo priemones reikia taikyti, kai viršijamos 2 dalyje nurodytos koncentracijos ribos.

2. Pagrindinė sandorio šalis nustato koncentracijos ribas tokiu lygiu:

- a) atskirų emitentų;
- b) emitento tipo;
- c) turto rūšies;

▼B

- d) kiekvieno tarpuskaitos nario;
 - e) visų tarpuskaitos narių.
3. Koncentracijos ribos nustatomos konservatyviai, atsižvelgiant į visus atitinkamus kriterijus, įskaitant:
- a) finansines priemones, išleistas to paties tipo emitentų pagal ekonomikos sektorius, veiklą, geografinius regionus;
 - b) finansinės priemonės arba emitento kredito rizikos dydį remiantis pagrindinės sandorio šalies vidaus vertinimu. Atlikdama tokį vertinimą pagrindinė sandorio šalis naudoja apibrėžtą ir objektyvią metodiką, kuri nėra visiškai priklausoma nuo išorės nuomonių ir kuria atsižvelgiama į riziką, kylančią dėl emitento įsisteigimo tam tikroje šalyje;
 - c) finansinių priemonių likvidumą ir kainų kintamumą.
4. Pagrindinė sandorio šalis užtikrina, kad ne daugiau kaip 10 % jos įkaito garantuotų viena kredito įstaiga ar lygiavertė trečiosios šalies finansų įstaiga arba subjektas, priklausantis tai pačiai grupei kaip ir kredito įstaiga arba trečiosios šalies finansų įstaiga. Kai pagrindinės sandorio šalies gautas įkaitas komercinio banko garantijų forma viršija 50 % viso įkaito, ši riba gali būti 25 %.
5. Apskaičiuodama 2 dalyje numatytas ribas, pagrindinė sandorio šalis įtraukia visą pagrindinės sandorio šalies poziciją emitento atžvilgiu, įskaitant sukauptą kredito linijų, indėlių sertifikatų, terminuotųjų indėlių, taupomųjų sąskaitų, indėlių sąskaitų, einamųjų sąskaitų, pinigų rinkos priemonių ir atvirkštinio atpirkimo priemonių, naudojamų pagrindinės sandorio šalies, sumą. Šios ribos netaikomos pagrindinės sandorio šalies laikomam įkaitui, viršijančiam būtiniausius reikalavimus dėl garantinių įmokų, įsipareigojimų neįvykdymo fondo ar kitų finansinių išteklių.
6. Nustatydama savo pozicijos atskiro emitento atžvilgiu koncentracijos ribą, pagrindinė sandorio šalis sujungia ir kaip vieną riziką vertina savo poziciją visų emitento arba grupės subjekto išleistų finansinių priemonių, kurias aiškiai garantuoja emitentas arba grupės subjektas, ir finansinių priemonių, kurias išleido įmonės, kurių išskirtinis tikslas yra valdyti tas gamybos priemones, kurios yra pagrindinės vykdant emitento veiklą, atžvilgiu.
7. Pagrindinė sandorio šalis reguliariai tikrina savo koncentracijos ribų politikos ir procedūrų tinkamumą. Pagrindinė sandorio šalis savo koncentracijos ribų politiką ir procedūrą peržiūri bent kartą per metus ir visais atvejais, kai įvyksta reikšmingas pokytis, veikiantis pagrindinės sandorio šalies rizikos poziciją.
8. Pagrindinė sandorio šalis informuoja kompetentingą instituciją ir tarpuskaitos narius apie taikomas koncentracijos ribas ir šių ribų pakeitimus.
9. Jei pagrindinė sandorio šalis reikšmingai pažeidžia savo politikoje ir procedūrose nustatytą koncentracijos ribą, ji nedelsdama informuoja kompetentingą instituciją. Pagrindinė sandorio šalis kuo greičiau ištaiso pažeidimą.

XI SKYRIUS

INVESTAVIMO POLITIKA

(Reglamento (ES) Nr. 648/2012 47 straipsnis)

*43 straipsnis***Labai likvidžios finansinės priemonės**

10. Taikant Reglamento (ES) Nr. 648/2012 47 straipsnio 1 dalį, skolos priemonės galima laikyti labai likvidžiomis, keliančiomis minimalią kredito ir rinkos riziką, jei jos yra skolos priemonės, atitinkančios kiekvieną iš II priede nustatytų sąlygų.

*44 straipsnis***Labai saugūs finansinių priemonių deponavimo būdai**

1. Jei pagrindinė sandorio šalis finansinių priemonių, nurodytų 45 straipsnyje arba jai pateiktų kaip garantinės įmokos, įmokos į įsipareigojimų neįvykdymo fondą arba įmokos į kitus finansinius išteklius, tiek perleidžiant nuosavybės teisę, tiek paliekant teisę į įkeistą turtą, negali deponuoti pas vertybinių popierių atsiskaitymo sistemos valdytoją, užtikrinantį visišką tų priemonių apsaugą, tuomet tokios finansinės priemonės deponuojamos pas bet kurį iš šių subjektų:

- a) centriniame banke, užtikrinančiame visišką tų priemonių apsaugą ir sudarančiame galimybę pagrindinei sandorio šaliai prireikus greitai pasinaudoti finansinėmis priemonėmis;
- b) veiklos leidimą turinčioje kredito įstaigoje, kaip apibrėžta pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/48/EB ⁽¹⁾, kuri užtikrina visapusišką tų priemonių atskyrimą ir apsaugą, kuri sudaro galimybę pagrindinei sandorio šaliai prireikus greitai pasinaudoti finansinėmis priemonėmis ir kurios kredito rizika remiantis pagrindinės sandorio šalies vidaus vertinimu yra nedidelė, o pagrindinė sandorio šalis gali tai įrodyti. Atlikdama tokį vertinimą pagrindinė sandorio šalis naudoja apibrėžtą ir objektyvią metodiką, kuri nėra visiškai priklausoma nuo išorės nuomonių ir kuria atsižvelgiama į riziką, kylančią dėl emitento įsisteigimo tam tikroje šalyje;
- c) trečiosios šalies finansų įstaigoje, kuriai taikomos rizikos ribojimo taisyklės, kurias atitinkamos kompetentingos institucijos laiko ne mažiau griežtomis kaip Direktyvoje 2006/48/EB nustatytos rizikos ribojimo taisyklės, kuri tų taisyklių laikosi, kuri taiko patikimą apskaitos praktiką, saugojimo procedūras ir vidaus kontrolės priemonės, kuri užtikrina visapusišką tų priemonių atskyrimą ir apsaugą, kuri sudaro galimybę pagrindinei sandorio šaliai prireikus greitai pasinaudoti finansinėmis priemonėmis ir kurios kredito rizika remiantis pagrindinės sandorio šalies vidaus vertinimu yra nedidelė, o pagrindinė sandorio šalis gali tai įrodyti. Atlikdama tokį vertinimą pagrindinė sandorio šalis naudoja apibrėžtą ir objektyvią metodiką, kuri nėra visiškai priklausoma nuo išorės nuomonių ir kuria atsižvelgiama į riziką, kylančią dėl emitento įsisteigimo tam tikroje šalyje.

⁽¹⁾ OL L 177, 2006 6 30, p. 1.

▼B

2. Jei finansinės priemonės deponuojamos pagal 1 dalies b arba c punktą, jos laikomos taip, kad būtų užkertamas kelias pagrindinei sandorio šaliai patirti nuostolių dėl veiklos leidimą turinčios finansų įstaigos įsipareigojimų neįvykdymo arba nemokumo.

3. Labai saugūs finansinių priemonių, pateiktų kaip garantinės įmokos, įmokos į įsipareigojimų neįvykdymo fondą arba įmokos į kitus finansinius išteklius, deponavimo būdai sudaro sąlygas pagrindinei sandorio šaliai pakartotinai naudoti tas finansines priemones tik tuomet, jei laikomasi Reglamento (ES) Nr. 648/2012 39 straipsnio 8 dalyje nustatytų sąlygų ir jei pakartotinio naudojimo tikslas – atlikti mokėjimus, valdyti tarpuskaitos nario įsipareigojimų neįvykdymą arba įvykdyti sąveikos susitarimą.

*45 straipsnis***Labai saugūs pinigų laikymo būdai**

1. Taikant Reglamento (ES) Nr. 648/2012 47 straipsnio 4 dalį, kai pinigai laikomi ne centriniame banke, toks indėlis atitinka kiekvieną iš šių sąlygų:

a) indėlis išreikštas viena iš šių valiutų:

- i) valiuta, kurios riziką pagrindinė sandorio šalis gali valdyti ir ji gali labai patikimai tai įrodyti;
- ii) valiuta, kuria pagrindinė sandorio šalis atlieka sandorių tarpuskaitą, apsiribojant įkaitu, gautu ta valiuta;

b) indėlis padedamas pas vieną iš šių subjektų:

- i) veiklos leidimą turinčioje kredito įstaigoje, kaip apibrėžta pagal Direktyvą 2006/48/EB, kurios kredito rizika remiantis pagrindinės sandorio šalies vidaus vertinimu yra nedidelė, o pagrindinė sandorio šalis gali tai įrodyti. Atlikdama tokį vertinimą pagrindinė sandorio šalis naudoja apibrėžtą ir objektyvią metodiką, kuri nėra visiškai priklausoma nuo išorės nuomonių ir kuria atsižvelgiama į riziką, kylančią dėl emitento įsisteigimo tam tikroje šalyje;
- ii) trečiosios šalies finansų įstaigoje, kuriai taikomos rizikos ribojimo taisyklės, kurias atitinkamos kompetentingos institucijos laiko ne mažiau griežtomis kaip Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2006/48/EB ⁽¹⁾ nustatytos rizikos ribojimo taisyklės, kuri tų taisyklių laikosi, kuri taiko patikimą apskaitos praktiką, saugojimo procedūras ir vidaus kontrolės priemones ir kurios kredito rizika remiantis pagrindinės sandorio šalies vidaus vertinimu yra nedidelė, o pagrindinė sandorio šalis gali tai įrodyti. Atlikdama tokį vertinimą pagrindinė sandorio šalis naudoja apibrėžtą ir objektyvią metodiką, kuri nėra visiškai priklausoma nuo išorės nuomonių ir kuria atsižvelgiama į riziką, kylančią dėl emitento įsisteigimo tam tikroje šalyje.

2. Jei pinigai naktį laikomi pagal 1 dalį, tuomet ne mažiau kaip 95 % tokių pinigų, apskaičiuotų per vidutinį vieno kalendorinio mėnesio trukmės laikotarpį, padedami taip, kad būtų užtikrintas pinigų padengimas labai likvidžių finansinių priemonių, atitinkančių 45 straipsnio reikalavimus, išskyrus to straipsnio 1 dalies c punkto reikalavimą, įkaitu.

⁽¹⁾ OL L 177, 2006 6 30, p. 1.

▼ B*45 straipsnis***Koncentracijos ribos**

1. Pagrindinė sandorio šalis nustato ir įgyvendina politiką ir procedūras, kuriomis užtikrinama, kad finansinės priemonės, į kurias investuoti jos finansiniai ištekliai, liktų pakankamai diversifikuotos.
2. Pagrindinė sandorio šalis nustato koncentracijos ribas ir stebi savo finansinių išteklių koncentraciją tokiu lygiu:
 - a) atskirų finansinių priemonių;
 - b) finansinių priemonių rūšių;
 - c) atskirų emitentų;
 - d) emitentų tipų;
 - e) sandorio šalių, su kuriomis susitariama dėl 44 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose ir 45 straipsnio 2 dalyje nurodytų būdų.
3. Svarstydamas emitentų tipus pagrindinė sandorio šalis atsižvelgia į:
 - a) geografinį pasiskirstymą;
 - b) tarpusavio priklausomybę ir įvairius santykius, kuriuos subjektas gali turėti su pagrindine sandorio šalimi;
 - c) kredito rizikos dydį;
 - d) pagrindinės sandorio šalies turimas pozicijas emitento atžvilgiu dėl pagrindinės sandorio šalies atliekamos produktų tarpuskaitos.
4. Politikoje ir procedūrose nustatoma, kokias rizikos mažinimo priemones reikia taikyti, kai viršijamos koncentracijos ribos.
5. Nustatydamas savo pozicijos atskiro emitento arba depozitoriumo atžvilgiu koncentracijos ribą, pagrindinė sandorio šalis sujungia ir kaip vieną riziką vertina poziciją visų emitento išleistų arba aiškiai garantuojamų finansinių priemonių ir visų depozitoriume saugomų finansinių išteklių atžvilgiu.
6. Pagrindinė sandorio šalis reguliariai tikrina savo koncentracijos ribų politikos ir procedūrų tinkamumą. Be to, pagrindinė sandorio šalis savo koncentracijos ribų politiką ir procedūrą peržiūri bent kartą per metus ir visais atvejais, kai įvyksta reikšmingas pokytis, veikiantis pagrindinės sandorio šalies rizikos poziciją.
7. Jei pagrindinė sandorio šalis pažeidžia savo politikoje ir procedūrose nustatytą koncentracijos ribą, ji nedelsdama informuoja kompetentingą instituciją. Pagrindinė sandorio šalis kuo greičiau ištaiso pažeidimą.

▼B*46 straipsnis***Nepiniginis įkaitas**

Jei pagal X skyriaus nuostatas įkaitas gaunamas finansinių priemonių forma, taikomi tik 44 ir 45 straipsniai.

XII SKYRIUS

MODELIŲ PERŽIŪRA, TESTAVIMAS NEPALANKIAUSIOMIS SĄLYGOMIS IR GRĮŽTAMASIS PATIKRINIMAS

(Reglamento (ES) Nr. 648/2012 49 straipsnis)

*1 SKIRSNIS****Modeliai ir programos****47 straipsnis***Modelių tvirtinimas**

1. Pagrindinė sandorio šalis visapusiškai tvirtina savo modelius, jų metodikas ir likvidumo rizikos valdymo sistemą, kurie naudojami jai kylančiais rizikais apskaičiuoti, agreguoti ir valdyti. Reikšmingi jos modelių, jų metodikų ir likvidumo rizikos valdymo sistemos pakeitimai arba koregavimai tinkamai valdomi, įskaitant prašymą dėl rizikos valdymo komiteto patarimų, ir tvirtinami kvalifikuoto ir nepriklausomo subjekto prieš juos atliekant.

2. Pagrindinės sandorio šalies tvirtinimo procesas įtvirtinamas dokumentais ir bent jau patikslinama, kokia politika naudojama testuojant pagrindinės sandorio šalies garantinės įmokos, išsipareigojimų neįvykdymo fondo ir kitų finansinių išteklių metodikas ir sistemą, skirtas likvidiems finansiniams ištekliams apskaičiuoti. Reikšmingi tokios politikos pakeitimai arba koregavimai tinkamai valdomi, įskaitant prašymą dėl rizikos valdymo komiteto patarimų, ir tvirtinami kvalifikuoto ir nepriklausomo subjekto prieš juos atliekant.

3. Visapusiškas tvirtinimas apima bent jau:

- a) modelių ir sistemos, įskaitant rengimo patvirtinamuosius dokumentus, conceptualaus patikimumo vertinimą;
- b) nuolatinės stebėsenos procedūrų peržiūrą, įskaitant procesų ir lyginamųjų standartų nustatymo patikrinimą;
- c) parametrų ir prielaidų, padarytų rengiant modelius, jų metodikas ir sistemą, peržiūrą;
- d) modelių, jų metodikų ir sistemos, kurie patvirtinti konkreitiems sutarčių tipams, pakankamumo ir tinkamumo peržiūrą;

▼ B

- e) testavimo nepalankiausiomis sąlygomis scenarijų pagal VII skyrių ir 52 straipsnį tinkamumo peržiūrą;
 - f) testavimo rezultatų išvadų analizę.
4. Pagrindinė sandorio šalis nustato kriterijus, pagal kuriuos vertina, ar galima sėkmingai patvirtinti jos modelius, jų metodikas ir likvidumo rizikos valdymo sistemą. Kriterijai apima sėkmingus testavimo rezultatus.
5. Jei kainodaros duomenis nelengva gauti arba jie nepatikimi, pagrindinė sandorio šalis atsižvelgia į tokius kainodaros apribojimus ir mažų mažiausiai patvirtina konservatyvias prielaidas, pagrįstas stebimomis koreliuojančiomis arba susijusiomis rinkomis ir esamu elgesiu rinkoje.
6. Jei kainodaros duomenis nelengva gauti arba jie nepatikimi, šiam tikslui naudojamos sistemos ir vertinimo modeliai tinkamai valdomi, įskaitant prašymą dėl rizikos valdymo komiteto patarimų, taip pat tvirtinami ir testuojami. Pagrindinės sandorio šalies vertinimo modelius pagal įvairius rinkos scenarijus tvirtina kvalifikuotas ir nepriklausomas subjektas, siekiant užtikrinti, kad jos modeliai tiksliai rodytų tinkamas kainas, ir prireikus ji koreguoja pradinių garantinių įmokų skaičiavimus, kad jos atspindėtų nustatytą modelio riziką.
7. Pagrindinė sandorio šalis reguliariai vertina teorines ir empirines jos garantinių įmokų modelio, skirto visoms finansinėms priemonėms, kurių tarpuskaitą ji atlieka, savybes.

*48 straipsnis***Testavimo programos**

1. Pagrindinė sandorio šalis įdiegia politiką ir procedūras, kuriose išsamiai apibūdinamos testavimo nepalankiausiomis sąlygomis ir grįžtamojo patikrinimo programos, kurias ji vykdo, kad įvertintų modelių ir jų metodikų, naudojamų jos rizikos kontrolės mechanizmams (įskaitant garantinę įmoką, įmokas į įsipareigojimų neįvykdymo fondą ir kitus finansinius išteklius) apskaičiuoti, tinkamumą, tikslumą, patikimumą ir atsparumą labai įvairiomis rinkos sąlygomis.
2. Be to, pagrindinės sandorio šalies politikoje ir procedūrose išsamiai apibūdinama testavimo nepalankiausiomis sąlygomis programa, kurią ji vykdo, kad įvertintų likvidumo rizikos valdymo sistemos tinkamumą, tikslumą, patikimumą ir atsparumą.
3. Politika ir procedūros apima bent jau metodikas, susijusias su tinkamo testavimo atranka ir rengimu, įskaitant portfelio ir rinkos duomenų atranką, testavimo reguliarumą, finansinių priemonių, kurių tarpuskaita atliekama, specifinės rizikos ypatybes, testavimo rezultatų bei išimčių analizę ir reikiamas atitinkamas taisomąsias priemones.
4. Pagrindinė sandorio šalis atlikdama visus testavimus įtraukia klientų pozicijas.

▼ B

2 SKIRSNIS

Grįžtamasis patikrinimas

49 straipsnis

Grįžtamojo patikrinimo procedūra

1. Pagrindinė sandorio šalis savo garantinės įmokos pakankumą vertina atlikdama stebimų rezultatų ir numatytų rezultatų, gautų naudojant garantinių įmokų modelius, *ex post* palyginimą. Toks grįžtamasis patikrinimas atliekamas kasdien, kad būtų įvertinta, ar yra garantinės įmokos pakankumo testavimo išimčių. Pakankumas vertinamas pagal esamas finansinių priemonių pozicijas, tarpuskaitos narius ir juo atsižvelgiama į galimą portfelio garantinės įmokos nustatymo ir, kai taikoma, sąveikių pagrindinių sandorio šalių poveikį.
2. Pagrindinė sandorio šalis savo grįžtamojo patikrinimo programai numato tinkamus praeities laikotarpius siekdama užtikrinti, kad naudojamas stebėjimo intervalas būtų pakankamas siekiant sumažinti žalingą poveikį statistiniam reikšmingumui.
3. Pagrindinė sandorio šalis savo grįžtamojo patikrinimo programoje numato bent jau aiškius statistinius testus ir rezultatų kriterijus, kuriuos pagrindinė sandorio šalis apibrėžia grįžtamojo patikrinimo rezultatams vertinti.
4. Pagrindinė sandorio šalis apie savo grįžtamojo patikrinimo rezultatus ir analizę konfidencialumo nepažeidžiančia forma periodiškai praneša rizikos valdymo komitetui, kad gautų jo patarimus peržiūrint garantinių įmokų modelį.
5. Grįžtamojo patikrinimo rezultatai ir analizė pateikiami visiems tarpuskaitos nariams ir klientams, jei jie žinomi pagrindinei sandorio šaliai. Visiems kitiems klientams grįžtamojo patikrinimo rezultatus ir analizę gavę prašymą pateikia atitinkami tarpuskaitos nariai. Tokia informacija apibendrinama konfidencialumo nepažeidžiančia forma, o tarpuskaitos nariai ir klientai su išsamiais grįžtamojo patikrinimo rezultatais ir analize gali susipažinti tik tiek, kiek jie susiję su jų portfeliais.
6. Pagrindinė sandorio šalis apibrėžia procedūras, kuriomis išsamiai nurodomi veiksmai, kurių ji galėtų imtis atsižvelgdama į grįžtamojo patikrinimo analizės rezultatus.

3 SKIRSNIS

Jautrumo testavimas ir analizė

50 straipsnis

Jautrumo testavimo ir analizės procedūra

1. Pagrindinė sandorio šalis atlieka jautrumo testus ir analizę, kuriais vertinamas jos garantinių įmokų modelio tinkamumas įvairiomis rinkos sąlygomis naudojant praeities duomenis, susijusius su pasireiškusiomis nepalankiausiomis rinkos sąlygomis, ir hipotetinius duomenis, susijusius su nepasireiškusiomis nepalankiausiomis rinkos sąlygomis.

▼B

2. Pagrindinė sandorio šalis naudoja labai įvairius parametrus ir prielaidas, kuriais būtų atsižvelgiama į įvairias praeities ir hipotetines sąlygas, įskaitant pačius nestabiliausius laikotarpius, kurie pasitaikė jos aptarnaujamose rinkose, ir ekstremaliuosius sutarčių, kurių tarpuskaitą atlieka pagrindinė sandorio šalis, kainų koreliacijos pokyčius, kad suprastų, kaip garantinės įmokos pakankamumo lygi gali paveikti pačios nepalankiausios rinkos sąlygos ir svarbių modelio parametru pokyčiai.
3. Jautrumo analizė atliekama keliems faktiniams ir tipiniams tarpuskaitos narių portfeliams. Tipiniai portfeliai pasirenkami remiantis jų jautrumu reikšmingiems pagrindinės sandorio šalies patiriamos rizikos veiksniams ir koreliacijai. Toks jautrumo testavimas ir analizė parenkami taip, kad pagrindiniai pradinių garantinių įmokų modelio parametrai ir prielaidos būtų testuojami keliuose pasikliautinuosiuose intervaluose siekiant nustatyti sistemos jautrumą tokių parametru ir prielaidų kalibravimo klaidoms. Tinkamai atsižvelgiama į rizikos veiksnių trukmės struktūrą ir numanomą rizikos veiksnių koreliaciją.
4. Pagrindinė sandorio šalis įvertina galimus nuostolius dėl tarpuskaitos narių pozicijų.
5. Kai taikoma, pagrindinė sandorio šalis apsvarsto parametrus, atspindinčius tarpuskaitos narių, leidžiančių finansines priemones, kurių tarpuskaitą atlieka pagrindinė sandorio šalis, arba išvestinių finansinių priemonių pagrindines finansines priemones, kurių tarpuskaitą atlieka pagrindinė sandorio šalis, įsipareigojimų neįvykdymą vienu metu. Kai taikoma, taip pat apsvarstomi kliento, leidžiančio finansines priemones, kurių tarpuskaitą atlieka pagrindinė sandorio šalis, arba išvestinių finansinių priemonių pagrindines finansines priemones, kurių tarpuskaitą atlieka pagrindinė sandorio šalis, įsipareigojimų neįvykdymo padariniai.
6. Pagrindinė sandorio šalis apie savo jautrumo testavimo rezultatus ir analizę konfidencialumo nepažeidžiančia forma periodiškai praneša rizikos valdymo komitetui, kad gautų jo patarimus peržiūrint garantinių įmokų modelį.
7. Pagrindinė sandorio šalis apibrėžia procedūras, kuriomis išsamiai nurodomi veiksmai, kurių ji galėtų imtis atsižvelgdama į jautrumo testavimo analizės rezultatus.

*4 SKIRSNIS**Testavimas nepalankiausiomis sąlygomis**51 straipsnis***Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis procedūra**

1. Pagrindinei sandorio šaliai atliekant testavimą nepalankiausiomis sąlygomis nepalankiausių sąlygų parametrai, prielaidos ir scenarijai taikomi modeliams, naudojamiems rizikos pozicijoms įvertinti, siekiant užtikrinti, kad jos finansiniai ištekliai būtų pakankami toms pozicijoms padengti ekstremaliomis, bet tikėtinomis rinkos sąlygomis.
2. Pagrindinės sandorio šalies testavimo nepalankiausiomis sąlygomis programoje reikalaujama, kad pagrindinė sandorio šalis reguliariai atliktų įvairius testavimus nepalankiausiomis sąlygomis, kuriais atsižvelgiama į pagrindinės sandorio šalies produktų derinį ir visus jos modelių, jų metodikų ir jos likvidumo rizikos valdymo sistemos elementus.

▼B

3. Pagrindinės sandorio šalies testavimo nepalankiausiomis sąlygomis programoje nustatoma, kad testavimas nepalankiausiomis sąlygomis atliekamas naudojant apibrėžtus testavimo nepalankiausiomis sąlygomis scenarijus tiek praeities, tiek hipotetinėmis ekstremaliomis, bet tikėtinomis rinkos sąlygomis pagal VII skyrių. Naudojamos praeities sąlygos peržiūrimos ir prireikus koreguojamos. Pagrindinė sandorio šalis taip pat apsvarsto kitų formų tinkamus testavimo nepalankiausiomis sąlygomis scenarijus, įskaitant (bet tuo neapsiribojant) jos atsiskaitymo bankų, nostro tarpininkų, depozitoriumų, likvidumą palaikančių subjektų arba sąveikių pagrindinių sandorio šalių techninės ar finansinės veiklos nutrūkimą.
4. Pagrindinė sandorio šalis turi galimybę greitai pritaikyti savo testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, kad jis apimtų naują arba atsirančią riziką.
5. Pagrindinė sandorio šalis atsižvelgia į galimus nuostolius, kylančius dėl kliento, jei jis žinomas, kurio tarpuskaita atliekama per keletą tarpuskaitos narių, įsipareigojimų neįvykdymo.
6. Pagrindinė sandorio šalis apie savo testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatus ir analizę konfidencialumo nepažeidžiančia forma periodiškai praneša rizikos valdymo komitetui, kad gautų jo patarimus peržiūrint jos modelius, metodikas ir likvidumo rizikos valdymo sistemą.
7. Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatai ir analizė pateikiami visiems tarpuskaitos nariams ir klientams, jei jie žinomi pagrindinei sandorio šaliai. Visiems kitiems klientams grįžtamojo patikrinimo rezultatus ir analizę gavę prašymą pateikia atitinkami tarpuskaitos nariai. Tokia informacija apibendrinama konfidencialumo nepažeidžiančia forma, o tarpuskaitos nariai ir klientai su išsamiais testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatais ir analize gali susipažinti tik tiek, kiek jie susiję su jų portfeliais.
8. Pagrindinė sandorio šalis apibrėžia procedūras, kuriomis išsamiai nurodomi veiksmai, kurių ji galėtų imtis atsižvelgdama į testavimo nepalankiausiomis sąlygomis analizės rezultatus.

*52 straipsnis***Rizikos veiksniai, į kuriuos reikia atsižvelgti atliekant testavimą nepalankiausiomis sąlygomis**

1. Pagrindinė sandorio šalis nustato atitinkamus sutartims, kurių tarpuskaitą ji atlieka, būdingus rizikos veiksnius, kurie galėtų veikti jos nuostolius, ir turi tinkamą jų vertinimo metodą. Pagrindinei sandorio šaliai atliekant testavimą nepalankiausiomis sąlygomis atsižvelgiama bent jau į rizikos veiksnius, nurodytus šių tipų finansinėms priemonėms (kai taikoma):
 - a) su palūkanų norma susijusioms sutartims: rizikos veiksniai, atitinkantys palūkanų normas kiekviena valiuta, kuria pagrindinė sandorio šalis atlieka finansinių priemonių tarpuskaitą. Pajamingumo kreivės modeliavimas dalijamas į įvairius terminų segmentus, kad būtų atsižvelgiama į normų kintamumo svyravimą visoje pajamingumo kreivėje. Susijusių rizikos veiksnių skaičius priklauso nuo palūkanų normų sutarčių, kurių tarpuskaitą atlieka pagrindinė sandorio šalis, sudėtingumo. Atskirai atsižvelgiama į bazinę riziką, kylančią dėl neidealiai koreliuojančio Vyriausybės ir kitų fiksuotų pajamų palūkanų normų judėjimo;

▼B

- b) su valiutos kursu susijusioms sutartims: rizikos veiksniai, atitinkantys kiekvieną užsienio valiutą, kuria pagrindinė sandorio šalis atlieka finansinių priemonių tarpuskaitą, ir valiutos kursą, taikomą tarpusavyje keičiant valiutą, kuria vykdytina garantinės įmokos prievolė, ir valiutą, kuria pagrindinė sandorio šalis atlieka finansinių priemonių tarpuskaitą;
 - c) su nuosavybės vertybiniais popieriais susijusioms sutartims: rizikos veiksniai, atitinkantys atskirų nuosavybės vertybinių popierių emisijų kintamumą kiekvienoje rinkoje, kurioje pagrindinė sandorio šalis atlieka tarpuskaitą, ir visos nuosavybės vertybinių popierių rinkos įvairių sektorių kintamumą. Atitinkamai rinkai skirtu modeliavimo metodu sudėtingumas ir pobūdis atitinka pagrindinės sandorio šalies poziciją visos rinkos atžvilgiu ir atskirų nuosavybės vertybinių popierių emisijų toje rinkoje koncentraciją;
 - d) biržos prekių sutartims: rizikos veiksniai, kuriais atsižvelgiama į skirtingas biržos prekių sutarčių ir susijusių išvestinių finansinių priemonių, kurių tarpuskaitą atlieka pagrindinė sandorio šalis, kategorijas ir pakategorės, įskaitant, jei taikoma, tos biržos prekės išvestinių finansinių priemonių pozicijų ir piniginių pozicijų patogumo pajamingumo svyravimus;
 - e) su kreditu susijusioms sutartims: rizikos veiksniai, kuriais atsižvelgiama į staigaus įsipareigojimų neįvykdymo riziką, įskaitant sukauptą riziką, kylančią dėl daugelio įsipareigojimų neįvykdymo, bazinės rizikos ir išieškotos sumos kintamumo.
2. Be to, pagrindinė sandorio šalis atlikdama testavimą nepalankiausiomis sąlygomis tinkamai apsvarsto bent jau:
- a) koreliaciją, įskaitant nustatytų rizikos veiksnių ir panašių sutarčių, kurių tarpuskaitą ji atlieka, koreliaciją;
 - b) veiksnius, atitinkančius sutarties, kurios tarpuskaita atliekama, numanomą ir praeities kintamumą;
 - c) specifines naujų sutarčių, kurių tarpuskaitą atliks pagrindinė sandorio šalis, ypatybes;
 - d) koncentracijos riziką, įskaitant tarpuskaitos nario ir tarpuskaitos narių grupės subjektų atžvilgiu;
 - e) tarpusavio priklausomybę ir įvairius santykius;
 - f) atitinkamą riziką, įskaitant valiutos kurso riziką;
 - g) nustatytas pozicijos ribas;
 - h) netinkamai parinkto įkaito riziką.

*53 straipsnis***Visų finansinių išteklių testavimas nepalankiausiomis sąlygomis**

1. Pagrindinės sandorio šalies testavimo nepalankiausiomis sąlygomis programa užtikrinama, kad ekstremaliomis, bet tikėtinomis rinkos sąlygomis garantinės įmokos, įmokų į įsipareigojimų neįvykdymo fondą ir kitų finansinių išteklių derinys būtų pakankamas bent dviejų tarpuskaitos narių, kurių atžvilgiu jos pozicijos didžiausios, įsipareigojimų neįvykdymui padengti. Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis programoje taip pat nagrinėjami galimi nuostoliai, ekstremaliomis, bet tikėtinomis rinkos sąlygomis atsirandantys dėl tos pačios grupės, kuriai priklauso du tarpuskaitos nariai, kurių atžvilgiu jos pozicijos didžiausios, subjektų įsipareigojimų neįvykdymo.

▼B

2. Pagrindinės sandorio šalies testavimo nepalankiausiomis sąlygomis programa užtikrinama, kad jos garantinės įmokos ir įsipareigojimų neįvykdymo fondas būtų pakankami bent jau tarpuskaitos nario, kurio atžvilgiu jos pozicijos didžiausios, arba antrojo ir trečiojo pagal dydį tarpuskaitos narių, jei jų pozicijų suma didesnė pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 42 straipsnį, įsipareigojimų neįvykdymui padengti.

3. Pagrindinė sandorio šalis nuodugniai išanalizuoja galimus nuostolius ir įvertina galimus nuostolius tarpuskaitos narių pozicijose, įskaitant riziką, kad tokių pozicijų likvidavimas gali turėti poveikį rinkai ir pagrindinės sandorio šalies garantinės įmokos pakankamumo lygiui.

4. Kai taikoma, pagrindinė sandorio šalis atlikdama testavimą nepalankiausiomis sąlygomis apsvarsto tarpuskaitos nario, leidžiančio finansines priemones, kurių tarpuskaitą atlieka pagrindinė sandorio šalis, arba išvestinių finansinių priemonių pagrindines finansines priemones, kurių tarpuskaitą atlieka pagrindinė sandorio šalis, įsipareigojimų neįvykdymo padarinius. Kai taikoma, taip pat apsvarstomi kliento, leidžiančio finansines priemones, kurių tarpuskaitą atlieka pagrindinė sandorio šalis, arba išvestinių finansinių priemonių pagrindines finansines priemones, kurių tarpuskaitą atlieka pagrindinė sandorio šalis, įsipareigojimų neįvykdymo padariniai.

5. Pagrindinės sandorio šalies testavimo nepalankiausiomis sąlygomis metu atsižvelgiama į likvidavimo laikotarpį, kaip numatyta 26 straipsnyje.

*54 straipsnis***Likvidžių finansinių išteklių testavimas nepalankiausiomis sąlygomis**

1. Pagrindinės sandorio šalies likvidžių finansinių išteklių testavimo nepalankiausiomis sąlygomis programa užtikrinama, kad jie būtų pakankami laikantis VIII skyriuje nustatytų reikalavimų.

2. Pagrindinė sandorio šalis turi aiškias ir skaidrias taisykles bei procedūras, taikomas nepakankamų likvidžių finansinių išteklių atveju, kurį parodo jos testavimas nepalankiausiomis sąlygomis, siekiant užtikrinti mokėjimų įsipareigojimų įvykdymą.

Pagrindinė sandorio šalis taip pat turi aiškias procedūras, kaip jos testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatus ir analizę naudoti jos likvidumo rizikos valdymo sistemai ir likvidumą užtikrinančių subjektų tinkamumui vertinti ir koreguoti.

3. Atliekant likvidžių finansinių išteklių testavimą nepalankiausiomis sąlygomis naudojamuose testavimo nepalankiausiomis sąlygomis scenarijuose atsižvelgiama į pagrindinės sandorio šalies struktūrą bei veikimą ir jie apima visus subjektus, kurie gali jai kelti reikšmingą likvidumo riziką. Atliekant tokį testavimą nepalankiausiomis sąlygomis taip pat atsižvelgiama į jos tarpuskaitos narių, įskaitant kitus tai pačiai grupei priklausančius subjektus, tarpusavio tvirtus ryšius ar panašią riziką ir vertinama daugelio įsipareigojimų neįvykdymo atvejų tikimybė ir užkrato efektas tarp jos tarpuskaitos narių, kurių tokie įsipareigojimų neįvykdymo atvejai gali sukelti.

▼B

5 SKIRSNIS

Pakankumas ir testavimo rezultatų naudojimas

55 straipsnis

Tinkamo pakankumo užtikrinimas

1. Pagrindinė sandorio šalis nustato ir taiko procedūras, kuriomis pripažįstami rinkos sąlygų pokyčiai, įskaitant finansinių priemonių, kurių tarpuskaitą ji atlieka, kintamumo padidėjimą arba likvidumo sumažėjimą, kad galėtų skubiai pritaikyti garantinės įmokos reikalavimo apskaičiavimą siekiant tinkamai atsižvelgti į naujas rinkos sąlygas.
2. Pagrindinė sandorio šalis atlieka taikomo vertės sumažinimo testavimą siekdama užtikrinti, kad įkaitą būtų galima likviduoti bent jau sumažinta verte stebimomis ir ekstremaliomis, bet tikėtinomis rinkos sąlygomis.
3. Jei pagrindinė sandorio šalis garantinę įmoką renka portfelio, o ne produkto lygiu, ji nuolat peržiūri ir testuoja skirtingų produktų įskaitymą. Pagrindinė sandorio šalis tokį įskaitymą grindžia rizikos ribojimo principais pagrįsta ir ekonomiškai prasminga metodika, atspindinčia atskirų produktų kainų priklausomybės laipsnį. Konkrečiai, pagrindinė sandorio šalis testuoja, kaip koreliacija keičiasi faktinių ir hipotetinių nepalankiausių rinkos sąlygų laikotarpiais.

56 straipsnis

Modelių peržiūra naudojant testavimo rezultatus

1. Pagrindinė sandorio šalis turi aiškias procedūras, kuriomis nustatoma papildomos garantinės įmokos suma, kurią gali reikėti surinkti, taip pat ir tą pačią dieną, ir perkalibruojamas garantinių įmokų modelis, kai grįžtamasis patikrinimas rodo, kad modelis veikia ne taip, kaip tikėtasi, ir pagal jį nenustatoma tinkama pradinės garantinės įmokos suma, būtina numatytam pasitikėjimo lygiui pasiekti. Nustačiusi, kad būtina reikalauti papildomos garantinės įmokos, pagrindinė sandorio šalis jos pareikalauja per kitą reikalavimą įnešti garantinę įmoką.
2. Pagrindinė sandorio šalis įvertina testavimo išimčių, nustatytų per grįžtamąjį patikrinimą, šaltinį. Priklausomai nuo išimčių šaltinio, pagrindinė sandorio šalis nustato, ar reikia iš esmės keisti garantinių įmokų modelį arba modelius, iš kurio imami jo duomenys, ir ar būtina perkalibruoti esamus parametrus.
3. Pagrindinė sandorio šalis įvertina testavimo išimčių, nustatytų atliekant testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, šaltinius. Remdamasi išimčių šaltiniais, pagrindinė sandorio šalis nustato, ar reikia iš esmės keisti savo modelius, jų metodikas ar likvidumo rizikos valdymo sistemą ir ar būtina perkalibruoti esamus parametrus arba prielaidas.

▼B

4. Jei testavimo rezultatai rodo garantinės įmokos, įsipareigojimų neįvykdymo fondo ar kitų finansinių išteklių nepakankamumą, pagrindinė sandorio šalis per kitą reikalavimą įnešti garantinę įmoką padidina bendrus savo finansinius išteklius iki priimtino lygio. Jei testavimo rezultatai rodo, kad likvidūs finansiniai ištekliai nepakankami, pagrindinė sandorio šalis kuo greičiau padidina savo likvidžius finansinius išteklius iki priimtino lygio.

5. Pagrindinė sandorio šalis peržiūredama savo modelius, jų metodikas ir likvidumo rizikos valdymo sistemą stebi testavimo išimčių pasikartojimo dažnumą, kad tinkamai ir nepagrįstai nedelsdama nustatytų ir išspręstų problemas.

*6 SKIRSNIS**Atvirkštinis testavimas nepalankiausiomis sąlygomis**57 straipsnis***Atvirkštinis testavimas nepalankiausiomis sąlygomis**

1. Pagrindinė sandorio šalis atlieka atvirkštinį testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, kuris parengiamas taip, kad jį atliekant būtų nustatoma, kokiomis rinkos sąlygomis jos garantinės įmokos, įsipareigojimų neįvykdymo fondo ir kitų finansinių išteklių derinys gali būti nepakankamas kredito pozicijoms padengti ir jos likvidūs finansiniai ištekliai gali būti nepakankami. Atlikdama tokį testavimą pagrindinė sandorio šalis modeliuoja ekstremalias rinkos sąlygas, kurios laikomos ekstremalesnėmis už tikėtinas rinkos sąlygas, kad padėtų nustatyti savo modelių, likvidumo rizikos valdymo sistemos, finansinių išteklių ir likvidžių finansinių išteklių ribas.

2. Pagrindinė sandorio šalis parengia atvirkštinį testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, pritaikytą prie specifinės rinkų ir sutarčių, kurių tarpuskaitos paslaugas ji teikia, rizikos.

3. Pagrindinė sandorio šalis 1 dalyje nurodytas sąlygas ir atvirkštinio testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatus ir analizę naudoja nustatydamas ekstremalius, bet tikėtinus scenarijus pagal VII skyrių.

4. Pagrindinė sandorio šalis apie savo atvirkštinio testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatus ir analizę konfidencialumo nepažeidžiančia forma periodiškai praneša rizikos valdymo komitetui, kad gautų jo patarimus peržiūrėti tą testavimą.

*7 SKIRSNIS**Įsipareigojimų neįvykdymo atveju taikomos procedūros**58 straipsnis***Įsipareigojimų neįvykdymo atveju taikomų procedūrų testavimas**

1. Pagrindinė sandorio šalis testuoja ir peržiūri įsipareigojimų neįvykdymo atveju taikomas procedūras siekdama užtikrinti, kad jos būtų ir praktiškos, ir veiksmingos. Pagrindinė sandorio šalis testuodama įsipareigojimų neįvykdymo atveju taikomas procedūras atlieka imitavimą.

▼B

2. Atlikusi įsipareigojimų neįvykdymo atveju taikomų procedūrų testavimą, pagrindinė sandorio šalis nustato neapibrėžtumą ir savo procedūras tinkamai pritaiko, kad tas neapibrėžtumas sumažėtų.

3. Atlikdama imitavimą pagrindinė sandorio šalis tikrina, ar visi tarpuskaitos nariai, jei taikoma, klientai ir kiti atitinkami subjektai, įskaitant sąveikias pagrindines sandorio šalis ir susijusius paslaugų teikėjus, yra tinkamai informuojami ir žino procedūras, taikomas įsipareigojimų neįvykdymo atveju.

*8 SKIRSNIS**Tvirtinimo ir testavimo periodiškumas**59 straipsnis***Periodiškumas**

1. Pagrindinė sandorio šalis savo modelius ir jų metodikas visapusiškai tvirtina bent kartą per metus.

2. Pagrindinė sandorio šalis savo likvidumo rizikos valdymo sistemą visapusiškai tvirtina bent kartą per metus.

3. Pagrindinė sandorio šalis savo vertinimo modelius visapusiškai tvirtina bent kartą per metus.

4. Pagrindinė sandorio šalis 51 straipsnyje nurodytos politikos tinkamumą peržiūri bent kartą per metus.

5. Pagrindinė sandorio šalis savo modelių veikimą ir finansinių išteklių pakankumą įsipareigojimų neįvykdymo atvejais analizuoja ir stebi bent kartą per dieną atlikdama garantinės įmokos pakankumo grįžtamąjį patikrinimą ir bent kartą per dieną atlikdama testavimą nepalankiausiomis sąlygomis pagal standartinius ir iš anksto nustatytus parametrus ir prielaidas.

6. Pagrindinė sandorio šalis savo likvidumo rizikos valdymo sistemą analizuoja ir stebi bent kartą per dieną atlikdama savo likvidžių finansinių išteklių testavimą nepalankiausiomis sąlygomis.

7. Pagrindinė sandorio šalis testavimo rezultatus išsamiai ir nuodugniai analizuoja bent kartą per mėnesį siekdama užtikrinti, kad jos testavimo nepalankiausiomis sąlygomis scenarijai, modeliai ir likvidumo rizikos valdymo sistema, pagrindiniai parametrai ir prielaidos būtų teisingi. Tokia analizė atliekama dažniau esant nepalankiausiomis rinkos sąlygoms, įskaitant atvejus, kai finansinių priemonių, kurių tarpuskaita atliekama, arba aptarnaujamų rinkų kintamumas apskritai yra didelis arba sumažėja jų likvidumas, jos tarpuskaitos narių turimų pozicijų dydis arba koncentracija labai išauga arba numatoma, kad pagrindinė sandorio šalis patirs nepalankiausias rinkos sąlygas.

8. Jautrumo analizė atliekama bent kartą per mėnesį naudojant jautrumo testavimo rezultatus. Ši analizė turėtų būti atliekama dažniau, kai rinkos yra neįprastai nestabilios, sumažėja jų likvidumas arba jos tarpuskaitos narių turimų pozicijų dydis arba koncentracija labai išauga.

▼B

9. Pagrindinė sandorio šalis skirtingų finansinių priemonių įskaitymą ir tai, kaip koreliacija keičiasi faktinių ir hipotetinių nepalankiausių rinkos sąlygų laikotarpiais, testuoja bent kartą per metus.
10. Pagrindinės sandorio šalies taikomas vertės sumažinimas testuojamas bent kartą per mėnesį.
11. Pagrindinė sandorio šalis atvirkštinį testavimą nepalankiausiomis sąlygomis atlieka bent kartą per ketvirtį.
12. Pagrindinė sandorio šalis įsipareigojimų neįvykdymo atveju taikomas procedūras testuoja ir peržiūri bent kartą per ketvirtį ir imitavimą atlieka bent kartą per metus laikydamosi 61 straipsnio. Pagrindinė sandorio šalis imitavimą taip pat atlieka reikšmingai pasikeitus įsipareigojimų neįvykdymo atveju jos taikomoms procedūroms.

9 SKIRSNIS***Atliekant testavimą naudojami laikotarpiai******60 straipsnis*****Laikotarpiai**

1. Atliekant testavimą nepalankiausiomis sąlygomis naudojami laikotarpiai apibrėžiami pagal VII skyrių ir apima perspektyvines ekstremalias, bet tikėtinas rinkos sąlygas.
2. Atliekant grįžtamąjį patikrinimą naudojami praeities laikotarpiai apima mažiausiai pačių paskutinių metų arba laiko, kurį pagrindinė sandorio šalis atlieka atitinkamos finansinės priemonės tarpuskaitą, jei tas laikas trumpesnis nei metai, duomenis.

10 SKIRSNIS***Viešas informacijos skelbimas******61 straipsnis*****Viešai skelbtina informacija**

1. Pagrindinė sandorio šalis viešai skelbia informaciją apie bendrojo principus, kuriais grindžiami jos modeliai ir jų metodikos, atliekamo testavimo pobūdį, pateikdama testavimo rezultatų ir taikytų taisomųjų veiksmų aukšto lygio santrauką.
2. Pagrindinė sandorio šalis viešai skelbia pagrindinius įsipareigojimų neįvykdymo atveju taikomų procedūrų aspektus, įskaitant:
- a) aplinkybes, kuriomis galima imtis veiksmų;
 - b) asmenis, kurie gali imtis tų veiksmų;
 - c) veiksmų, kurių galima imtis, taikymo sritį, įskaitant veiksmus ir nuosavų, ir klientų pozicijų, lėšų ir turto atžvilgiu;

▼ B

- d) mechanizmus, susijusius su pagrindinės sandorio šalies įsipareigojimų įsipareigojimus įvykdžiusiems tarpuskaitos nariams vykdymu;
- e) mechanizmus, kurių tikslas – padėti įsipareigojimų neįvykdžiusiems tarpuskaitos nariams vykdyti įsipareigojimus savo klientams.

*62 straipsnis***Įsigaliojimas ir taikymas**

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Sandoriams su išvestiniais produktais, nurodytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1227/2011 2 straipsnio 4 punkto b ir d papunkčiuose ⁽¹⁾, I priedo 2 skirsnio h punktas taikomas praėjus trejiems metams nuo šio reglamento įsigaliojimo. ► **M2** Tačiau sandoriams su išvestiniais produktais, nurodytais Reglamento (ES) Nr. 1227/2011 2 straipsnio 4 dalies b ir d punktuose, I priedo 2 skirsnio 1 dalies h punktas netaikomas nuo 2022 m. lapkričio 29 d. iki 2023 m. lapkričio 29 d. ◀

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

⁽¹⁾ OL L 326, 2011 12 8, p. 1.

I PRIEDAS

Labai likvidžiu įkaitu laikomoms finansinėms priemonėms, banko garantijoms ir auksui taikomos sąlygos

I SKIRSNIS

Finansinės priemonės

Taikant Reglamento (ES) Nr. 648/2012 46 straipsnio 1 dalį, labai likvidus įkaitas finansinių priemonių forma yra finansinės priemonės, atitinkančios šios reglamento II priedo 1 punkte numatytas sąlygas, arba perleidžiamieji vertybiniai popieriai ir pinigų rinkos priemonės, atitinkantys kiekvieną iš šių sąlygų:

- a) pagrindinė sandorio šalis gali įrodyti kompetentingai institucijai, kad finansines priemones išleido emitentas, kurio kredito rizika nedidelė, remiantis pagrindinės sandorio šalies tinkamu vidaus vertinimu. Atlikdama tokį vertinimą pagrindinė sandorio šalis naudoja apibrėžtą ir objektyvią metodiką, kuri nėra visiškai priklausoma nuo išorės nuomonių ir kuria atsižvelgiama į riziką, kylančią dėl emitento įsisteigimo tam tikroje šalyje;
- b) pagrindinė sandorio šalis gali įrodyti kompetentingai institucijai, kad finansinių priemonių rinkos rizika nedidelė, remiantis pagrindinės sandorio šalies tinkamu vidaus vertinimu. Atlikdama tokį vertinimą pagrindinė sandorio šalis naudoja apibrėžtą ir objektyvią metodiką, kuri nėra visiškai priklausoma nuo išorės nuomonių;
- c) jie išreikšti viena iš šių valiutų:
 - i) valiuta, kurios riziką pagrindinė sandorio šalis gali valdyti ir ji gali tai įrodyti kompetentingoms institucijoms;
 - ii) valiuta, kuria pagrindinė sandorio šalis atlieka sutarčių tarpuskaitą, apsiribojant įkaitu, kurio reikia pagrindinės sandorio šalies pozicijoms ta valiuta padengti;
- d) jie yra laisvai perleidžiami be reguliavimo arba teisinių suvaržymų arba trečiojo asmens reikalavimų, kurie trukdo juos likviduoti;
- e) yra aktyvi tiesioginio jų pardavimo arba atpirkimo sandorių rinka, kurioje veikia įvairūs pardavėjai ir pirkėjai ir kurios patikimą prieigą pagrindinė sandorio šalis gali įrodyti, taip pat ir nepalankiausiomis sąlygomis;
- f) reguliariai skelbiami patikimi jų kainų duomenys;
- g) jų emitentas nėra:
 - i) teikiantis įkaitą tarpuskaitos narys arba subjektas, priklausantis tai pačiai grupei kaip ir tarpuskaitos narys, išskyrus padengtos obligacijos atvejį ir tik tuomet, kai tą obligaciją dengiantis turtas yra tinkamai atskirtas pagal tvirtą teisinę sistemą ir atitinka šiame skirsnyje nustatytus reikalavimus;
 - ii) pagrindinė sandorio šalis arba subjektas, priklausantis tai pačiai grupei kaip ir pagrindinė sandorio šalis;
 - iii) subjektas, kurio veikla apima paslaugų, kurios yra ypatingos svarbos pagrindinės sandorio šalies veikimui, teikimą, nebent tas subjektas yra EEE centrinis bankas arba valiutos, kuria pagrindinė sandorio šalis turi pozicijų, emisijos centrinis bankas;
- h) jiems nekyla didelė netinkamai parinkto įkaito rizika kitais atžvilgiais.

▼ B**2 SKIRSNIS****Banko garantijos**

1. Kad galėtų būti priimama kaip įkaitas pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 46 straipsnio 1 dalį, komercinio banko garantija laikantis ribų, suderintų su kompetentinga institucija, atitinka šias sąlygas:
 - a) ji išleista kaip garantija, skirta ne finansų tarpuskaitos nariui;
 - b) ji išleista emitento, kurio kredito rizika remiantis pagrindinės sandorio šalies tinkamu vidaus vertinimu nedidelė, ir pagrindinė sandorio šalis gali tai įrodyti kompetentingai institucijai. Atlikdama tokį vertinimą pagrindinė sandorio šalis naudoja apibrėžtą ir objektyvią metodiką, kuri nėra visiškai priklausoma nuo išorės nuomonių ir kuria atsižvelgiama į riziką, kylančią dėl emitento įsisteigimo tam tikroje šalyje;
 - c) ji išreikšta viena iš šių valiutų:
 - i) valiuta, kurios riziką pagrindinė sandorio šalis gali tinkamai valdyti ir ji gali tai įrodyti kompetentingoms institucijoms;
 - ii) valiuta, kuria pagrindinė sandorio šalis atlieka sutarčių tarpuskaitą, apsiribojant įkaitu, kurio reikia pagrindinės sandorio šalies pozicijoms ta valiuta padengti;
 - d) ji neatšaukiama, besąlyginė ir emitentas negali pasinaudoti teisine arba sutartine išimtimi arba gynybos priemone, kad neapmokėtų garantijos;
 - e) gavus prašymą ją galima įvykdyti per ją pateikusių įsipareigojimų neįvykdžiusio tarpuskaitos nario portfelio likvidavimo laikotarpį be reguliavimo, teisinių ar veiklos suvaržymų;
 - f) jos emitentas nėra:
 - i) subjektas, priklausantis tai pačiai grupei kaip ir ne finansų tarpuskaitos narys, kuriam taikoma garantija;
 - ii) subjektas, kurio veikla apima paslaugų, kurios yra ypatingos svarbos pagrindinės sandorio šalies veikimui, teikimą, nebent tas subjektas yra EEE centrinis bankas arba valiutos, kuria pagrindinė sandorio šalis turi pozicijų, emisijos centrinis bankas;
 - g) jai nekyla didelė netinkamai parinkto įkaito rizika kitais atžvilgiais;
 - h) ji visiškai padengjama įkaitu, atitinkančiu šias sąlygas:
 - i) jai nekyla netinkamai parinkto įkaito rizika remiantis koreliacija su garanto arba ne finansų tarpuskaitos nario kreditingumu, nebent ta netinkamai parinkto įkaito rizika pakankamai sumažinama sumažinus įkaito vertę;
 - ii) pagrindinė sandorio šalis turi galimybę greitai ja pasinaudoti ir ji yra neliečiama bankroto atveju, jei vienu metu įsipareigojimų neįvykdo tarpuskaitos narys ir garantas;
 - i) atlikus visapusišką emitento ir garantijos teisinės, sutartinės ir veiklos sistemos vertinimą, kad būtų užtikrintas aukšto lygio pasitikėjimas garantijos veiksmingumu, garanto tinkamumą ratifikavo pagrindinės sandorio šalies valdyba ir apie tai pranešta kompetentingai institucijai.
2. Kad galėtų būti priimama kaip įkaitas pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 46 straipsnio 1 dalį, centrinio banko garantija atitinka šias sąlygas:
 - a) ją išleido EEE centrinis bankas arba valiutos, kuria pagrindinė sandorio šalis turi pozicijų, emisijos centrinis bankas;

▼ B

- b) ji išreikšta viena iš šių valiutų:
- i) valiuta, kurios riziką pagrindinė sandorio šalis gali tinkamai valdyti ir ji gali tai įrodyti kompetentingoms institucijoms;
 - ii) valiuta, kuria pagrindinė sandorio šalis atlieka sandorių tarpuskaitą, apsiribojant įkaitu, kurio reikia pagrindinės sandorio šalies pozicijoms ta valiuta padengti;
- c) ji neatšaukiama, besąlyginė ir centrinis bankas emitentas negali pasinaudoti teisine arba sutartine išimtimi arba gynybos priemone, kad neapmokėtų garantijos;
- d) ją galima įvykdyti per ją pateikusių įsipareigojimų neįvykdžiusio tarpuskaitos nario portfelio likvidavimo laikotarpį be reguliavimo, teisinių ar veiklos suvaržymų arba su ja susijusių trečiojo asmens reikalavimų.

▼ M2*2a SKIRSNIS**Valstybės garantijos*

Iki 2023 m. lapkričio 29 d. valstybės garantija, kuri neatitinka 2 skirsnio 2 dalyje nustatytų centrinio banko garantijos sąlygų, turi atitikti visas toliau nurodytas sąlygas, kad galėtų būti priimama kaip įkaitas pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 46 straipsnio 1 dalį:

- a) ją aiškiai išdavė arba garantavo kuris nors iš šių subjektų:
- i) EEE centrinė valdžia;
 - ii) EEE regioninės valdžios arba vietos valdžios institucijos, kai regioninės valdžios ar vietos valdžios institucijų ir tos valstybės narės centrinės valdžios pozicijų rizika nesiskiria dėl pirmųjų (regioninės valdžios ir vietos valdžios institucijų) specifinių pajamų generavimo galimybių ir dėl egzistuojančių tam tikrų institucinių susitarimų mažinti įsipareigojimų neįvykdymo riziką;
 - iii) Europos finansinio stabilumo fondas, Europos stabilumo mechanizmas arba Sąjunga, kai taikoma;
 - iv) daugiašalis plėtros bankas, nurodytas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013 ⁽¹⁾ 117 straipsnio 2 dalyje ir įsteigtas Sąjungoje;
- b) remdamasi pagrindinės sandorio šalies vidaus vertinimu, pagrindinė sandorio šalis gali įrodyti, kad jos kredito rizika yra maža;
- c) ji išreikšta viena iš šių valiutų:
- i) valiuta, kurios riziką pagrindinė sandorio šalis gali tinkamai valdyti ir ji gali tai įrodyti kompetentingoms institucijoms;
 - ii) valiuta, kuria pagrindinė sandorio šalis atlieka sandorių tarpuskaitą, apsiribojant įkaitu, kurio reikia pagrindinės sandorio šalies pozicijoms ta valiuta padengti;
- d) ji yra neatšaukiama, besąlyginė ir ją išduodantys ar garantuojantys subjektai negali pasinaudoti teisine arba sutartine išimtimi arba gynybos priemone, kad neapmokėtų garantijos;

⁽¹⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl riziką ribojančių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

▼ M2

e) ją galima įvykdyti per ją pateikusių įsipareigojimų neįvykdžiusio tarpuskaitos nario portfelio likvidavimo laikotarpį be reguliavimo, teisinių ar veiklos suvaržymų arba su ja susijusių trečiojo asmens reikalavimų.

b) punkto tikslais pagrindinė sandorio šalis, atlikdama tame punkte nurodytą vertinimą, taiko apibrėžtą ir objektyvią metodiką, kuri nėra grindžiama vien tik išorės nuomonėmis.

▼ B*3 SKIRSNIS**Auksas***▼ C1**

Kad galėtų būti priimamas kaip įkaitas pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 46 straipsnio 1 dalį, auksas yra paskirtasis pripažinto kokybės standarto grynas luitinis auksas ir atitinka šias sąlygas:

▼ B

- a) jį tiesiogiai laiko pagrindinė sandorio šalis;
- b) jis laikomas EEE centriniame banke arba valiutos, kuria yra pagrindinės sandorio šalies pozicijos, emisijos centriniame banke, turinčiame tinkamą tvarką, kad būtų apsaugotos tarpuskaitos nario arba klientų nuosavybės teisės į auksą, ir sudarančiame galimybę pagrindinei sandorio šaliai prireikus greitai pasinaudoti auksu;
- c) jis laikomas veiklos leidimą turinčioje kredito įstaigoje, kaip apibrėžta pagal Direktyvą 2006/48/EB, kuri turi tinkamą tvarką, kad būtų apsaugotos tarpuskaitos nario arba klientų nuosavybės teisės į auksą, kuri sudaro galimybę pagrindinei sandorio šaliai prireikus greitai pasinaudoti auksu ir kurios kredito rizika remiantis pagrindinės sandorio šalies tinkamu vidaus vertinimu yra nedidelė, o pagrindinė sandorio šalis gali tai įrodyti kompetentingai institucijai. Atlikdama tokį vertinimą pagrindinė sandorio šalis naudoja apibrėžtą ir objektyvią metodiką, kuri nėra visiškai priklausoma nuo išorės nuomonių ir kuria atsižvelgiama į riziką, kylančią dėl kredito įstaigos įsisteigimo tam tikroje šalyje;
- d) jis laikomas trečiosios šalies kredito įstaigoje, kuriai taikomos rizikos ribojimo taisyklės, kurias kompetentingos institucijos laiko ne mažiau griežtomis kaip Direktyvoje 2006/48/EB nustatytos rizikos ribojimo taisyklės, kuri tų taisyklių laikosi, kuri taiko patikimą apskaitos praktiką, saugojimo procedūras ir vidaus kontrolės priemones, kuri turi tinkamą tvarką, kad būtų apsaugotos tarpuskaitos nario arba klientų nuosavybės teisės į auksą, kuri sudaro galimybę pagrindinei sandorio šaliai prireikus greitai pasinaudoti auksu ir kurios kredito rizika remiantis pagrindinės sandorio šalies vidaus vertinimu yra nedidelė, o pagrindinė sandorio šalis gali tai įrodyti kompetentingai institucijai. Atlikdama tokį vertinimą pagrindinė sandorio šalis naudoja apibrėžtą ir objektyvią metodiką, kuri nėra visiškai priklausoma nuo išorės nuomonių ir kuria atsižvelgiama į riziką, kylančią dėl kredito įstaigos įsisteigimo tam tikroje šalyje.

II PRIEDAS

Labai likvidžioms finansinėms priemonėms taikomos sąlygos

1. Taikant Reglamento (ES) Nr. 648/2012 47 straipsnio 1 dalį, finansines priemones galima laikyti labai likvidžiomis finansinėmis priemonėmis, keliančiomis minimalią kredito ir rinkos riziką, jei jos yra skolos priemonės, atitinkančios kiekvieną iš šių sąlygų:
 - a) jas išleido arba aiškiai garantuoja:
 - i) Vyriausybė;
 - ii) centrinis bankas;
 - iii) daugiašalis plėtros bankas, kaip nurodyta Direktyvos 2006/48/EB VI priedo 1 dalies 4.2 skirsnyje;
 - iv) Europos finansinio stabilumo fondas arba Europos stabilumo mechanizmas, kai taikoma;
 - b) pagrindinė sandorio šalis gali įrodyti, kad jų kredito ir rinkos rizika nedidelė, remiantis pagrindinės sandorio šalies vidaus vertinimu. Atliekama tokį vertinimą pagrindinė sandorio šalis naudoja apibrėžtą ir objektyvią metodiką, kuri nėra visiškai priklausoma nuo išorės nuomonių ir kuria atsižvelgiama į riziką, kylančią dėl emitento įsisteigimo tam tikroje šalyje;
 - c) pagrindinės sandorio šalies portfelio vidutinė trukmė iki termino pabaigos neviršija dvejų metų;
 - d) jos išreikštos viena iš šių valiutų:
 - i) valiuta, kurios riziką pagrindinė sandorio šalis gali valdyti ir ji gali tai įrodyti; arba
 - ii) valiuta, kuria pagrindinė sandorio šalis atlieka sandorių tarpuskaitą, apsiribojant įkaitu, gautu ta valiuta;
 - e) jos yra laisvai perleidžiamos be reguliavimo suvaržymų arba trečiojo asmens reikalavimų, kurie trukdo jas likviduoti;
 - f) yra aktyvi tiesioginio jų pardavimo arba atpirkimo sandorių rinka, kurioje veikia įvairūs pardavėjai ir pirkėjai, taip pat ir nepalankiausiomis sąlygomis, ir kurios patikimą prieigą turi pagrindinė sandorio šalis;
 - g) reguliariai skelbiami patikimi šių priemonių kainų duomenys.
2. Taikant Reglamento (ES) Nr. 648/2012 47 straipsnio 1 dalį, išvestinių finansinių priemonių sutartis taip pat galima laikyti labai likvidžiomis finansinėmis priemonėmis, keliančiomis minimalią kredito ir rinkos riziką, jei jos sudarytos šiuo tikslu:
 - a) įsipareigojimų neįvykdžiusio tarpuskaitos nario portfeliui apdrausti, kai tai yra pagrindinės sandorio šalies įsipareigojimų neįvykdymo valdymo procedūros dalis; arba
 - b) apsidrausti nuo valiutos rizikos, kylančios dėl jos likvidumo valdymo sistemos, nustatytos pagal VIII skyrių.

Jei išvestinių finansinių priemonių sutartis naudojamos tokiomis aplinkybėmis, jų naudojimas apsiriboja išvestinių finansinių priemonių sutartimis, kurių atžvilgiu reguliariai skelbiami patikimi kainų duomenys, ir tik tokiam laikotarpiui, kuris būtinas siekiant sumažinti pagrindinei sandorio šaliai kylančią kredito ir rinkos riziką.

Pagrindinės sandorio šalies politiką, susijusią su išvestinių finansinių priemonių sutarčių naudojimu, tvirtina valdyba, pasikonsultavusi su rizikos valdymo komitetu.